

MINISTERIE VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Departement Economie, Werkgelegenheid, Binnenlandse Aangelegenheden en Landbouw

[C - 2004/36412]

14 JULI 2004. — Omzendbrief BA-2004/03. — Gemeentefiscaliteit. — Coördinatie van de onderrichtingen

Aan mevrouw de Provinciegouverneur,

Aan de heren Provinciegouverneurs,

Aan de leden van de Bestendige Deputatie,

Ter kennisgeving aan de colleges van burgemeester en schepenen

Mevrouw de Gouverneur,

Mijnheer de Gouverneur,

GECOORDINEERDE OMZENDBRIEF GEMEENTEFISCALITEIT

INLEIDING

I. DE GEMEENTEBELASTINGEN IN HET ALGEMEEN

1. Belastingen en retributies : begrippen en bevoegdheid

a) begrippen

b) beslissingsbevoegdheid van de gemeenteraad

2. Over de inhoud van belastingverordeningen

a) de elementen van de verordening

b) de geldigheidsduur

c) nieuwe belastingmateries

3. Het voorafgaande onderzoek

4. De invordering

a) ambtshalve inkohiering

b) betwiste belastingen

c) dwangmatige uitvoering

5. De geschillenregeling

a) de nieuwe bevoegdheidsregeling

b) de te volgen procedure

c) de beroepsmogelijkheden

d) de overgangsregeling

e) aanpassing van de belastingverordeningen

f) het aanslagbiljet

6. Fiscale vrijstellingen voor EU-aangestelden en diplomatieke vertegenwoordigers

a) diplomatieke en consulaire agenten

b) Euroambtenaren

c) gevolg voor de belastbaarheid

7. Door de wet verboden belastingmateries

II. SPECIFIEKE GEMEENTEBELASTINGEN

1. Aanvullende belastingen op de personenbelasting en opcentiemen op de onroerende voorheffing

a) opcentiemen op de onroerende voorheffing

b) aanvullende belasting op de personenbelasting

2. Verhaalbelastingen

3. De urbanisatiebelasting

a) de belastingplichtige

b) de aanslagvoet

c) vrijstellingen

4. Niet-bebouwde percelen en gronden

a) het doel van de belasting

b) gronden gelegen in gebieden bestemd voor wonen en industrie

c) de belastingplichtige

d) het tarief

e) de verplichte vrijstellingen

f) de aanvullende vrijstellingen

g) toelichting begrippen

5. Leegstand en verkrotting

a) leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten

b) leegstand en verwaarlozing van gebouwen en/of woningen

6. Tewerkgesteld personeel en motoren

a) tewerkgesteld personeel

b) motoren

7. Vennootschappen

8. Omslagbelastingen

a) groeven

b) steenbakkerijen

9. Kosteloze verspreiding van niet-geadresseerd drukwerk

10. Huisvuil

11. Stortplaatsen
 - a) opcentiemen op de gewestelijke milieuheffing
 - b) private stortplaatsen
 - c) aanvoeren van afval – laten aanvoeren van afval
 12. Sluikstorten
 13. Lijkbezorging
 14. Honden
 15. Schotelantennes, masten en pylonen
 - a) schotelantennes
 - b) masten en pylonen
 16. Tweede verblijven
 - a) het begrip tweede verblijf
 - b) de belastingplichtige
 - c) de aanslagvoet
 17. Kamperen en verblijfsbelasting
 - a) kamperen
 - b) de verblijfsbelasting
 - c) niet cumuleren!
 18. Vertoningen en gemakkelijkheden
 19. Agentschappen voor paardenwedrennen
 20. Taxidiensten
 - a) exploitatie van taxidiensten
 - b) diensten voor het verhuren van voertuigen met bestuurder
 21. Parkeren
 - a) parkeergeld
 - b) depenalisering van parkeerovertradingen
 - c) bewonerskaarten
 22. Afgifte van administratieve stukken
 - a) het expeditierecht
 - b) identiteitsstukken en –bewijzen voor kinderen
 - c) wapenvergunningen
 - d) conformiteitsattesten
 - e) arbeidskaarten voor buitenlandse werknemers
 - f) kosteloosheid ingevolge wetsbepalingen
 23. Retributie voor administratieve prestaties
 24. Politieprestaties
 25. Brandweerprestaties
- INLEIDING

Belastingen zijn de belangrijkste bron van inkomsten voor de gemeenten en vormen daarmee één van de pijlers van de gemeentelijke autonomie. Uiteraard zijn het vooral de beide hoofdbelastingen, de onroerende voorheffing en de aanvullende gemeentebelasting op de personenbelasting, die voor het basisinkomen zorgen.

In de mate van het mogelijke moeten de gemeenten proberen de nodige fiscale inkomsten uit deze beide hoofdbelastingen te putten : zij hebben een breed draagvlak en houden het best rekening met de draagkracht van de belastingplichtigen terwijl in de basisheffing ook reeds sociale correcties verwerkt zijn. Anderzijds is de inningskost van deze belastingen relatief klein vergeleken met de opbrengst. Andere eigen gemeentebelastingen vertonen deze voordelen niet of in mindere mate; dikwijls is het rendement ervan verwaarloosbaar ten opzichte van de invorderingswerkzaamheden. Daarbij moet ook niet uit het oog verloren worden dat ook de bezwarenbehandeling in de eerste administratieve fase, ten laste van de gemeente is.

Naast de aanvullende belasting op de personenbelasting en de opcentiemen op de onroerende voorheffing kunnen de gemeenten ter aanvulling een aantal eigen belastingen heffen, specifiek afgestemd op de lokale omstandigheden of ter ondersteuning van bepaalde beleidsaspecten.

In principe zijn alle gemeentebelastingen toegelaten voorzover ze niet strijdig zijn met de wet of met het algemeen belang. Het algemeen belang moet volgens artikel 30, § 5, van het toezichtdecreet van 28 april 1993 begrepen worden als :

- de beginselen van een behoorlijk en goed bestuur;
- het algemeen beleid;
- de belangen van de hogere overheid.

Behalve met specifieke wetsbepalingen moeten gemeentebelastingen alleszins verenigbaar zijn met het gelijkheidsbeginsel. Dit principe is door de grondwet algemeen geformuleerd (artikelen 10 en 11), maar bovendien expliciet bevestigd inzake fiscaliteit (artikel 172). Het gelijkheidsbeginsel houdt in dat gelijke toestanden eenzelfde fiscale behandeling moeten krijgen terwijl ongelijke toestanden op ongelijke wijze worden behandeld. Het maken van onderscheiden belastingcategorieën is toegestaan indien het onderscheid objectief is en redelijk verantwoord naar gelang van de aard en het doel van de belasting. Gevestigde rechtspraak heeft tot deze beoordelingsnorm geleid.

In het verleden werden talrijke onderrichtingen verstrekt over diverse gemeentebelastingen. Een aantal ervan kan nog steeds van nut zijn en werd, indien nodig geactualiseerd, opnieuw opgenomen in deze omzendbrief. In voetnoot is verwezen naar de referenties en naar de datum van het staatsblad waarin gepubliceerde omzendingen zijn opgenomen.

Deze omzendbrief vervangt de vroegere onderrichtingen en moet vooral gelezen worden als een hulpmiddel bij de heffing van eigen gemeentebelastingen. De fiscale autonomie van de gemeente is het uitgangspunt : daarom worden er alleen aanbevelingen gedaan. Wel is er verwezen naar een aantal wettelijke of decreetale bepalingen die de gemeenten moeten naleven.

In het eerste deel van deze omzendbrief worden de gemeentebelastingen in het algemeen behandeld, met bijzondere aandacht voor de wettelijke regeling van de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure. In het tweede deel worden een aantal specifieke belastingen behandeld.

I. DE GEMEENTEBELASTINGEN IN HET ALGEMEEN

1. Belastingen en retributies : begrippen en bevoegdheid

a) begrippen

De wetgever geeft geen bepaling van deze begrippen. Ook in de rechtsleer is men het erover eens dat een scheidingslijn niet strikt te trekken is en dat de aard van de vergoeding derhalve geval per geval moet worden onderzocht. Hierbij kunnen de volgende criteria van de omschrijving van een retributie gehanteerd worden :

- een billijke vergoeding van de kostprijs;
- voor een door de overheid verrichte dienst aan een particulier;
- in diens persoonlijk belang;
- en op zijn vrijwillig verzoek.

Het onderscheid is vooral van belang voor de vervolging bij niet-vrijwillige betaling. Voor retributies moet immers de regeling van het burgerlijk recht gevolgd worden. Dit is kostelijker en omslachtiger dan de fiscale procedure waarbij de uitvoerbare titel verkregen wordt door de inkohiering van de belastingschuld. Het ligt dan ook voor de hand dat zoveel mogelijk geopteerd wordt voor belastingen. Het is uiteraard niet voldoende om een vergoeding als belasting te benoemen om er effectief ook een belasting van te maken. Dit wordt uitsluitend bepaald door de aard van en de voorwaarden voor de vergoeding en het wordt in laatste instantie beoordeeld door de rechter. Drie van de bovenstaande elementen van de omschrijving laten trouwens ruimte voor variatie zodat de belastingaard meer benaderd kan worden :

- wanneer naast de kostprijs ook beleidsondersteunende factoren meespelen bij de bepaling van het tarief, bijvoorbeeld ter ontrading of juist ter stimulering van een bepaald gedrag;
- wanneer behalve het persoonlijk belang ook het algemeen belang gediend wordt door de dienstverlening;
- de vrijwillige aanvraag wordt in de rechtspraak soms wel, soms niet gezien als noodzakelijk criterium. Voor afgifte van administratieve stukken wordt dit criterium nochtans wel gehanteerd : stukken die worden aangevraagd wegens wettelijke of reglementaire verplichtingen zijn onderworpen aan een belasting; stukken die om andere redenen op eigen initiatief worden aangevraagd zijn onderworpen aan een retributie. Dit onderscheid werd als dusdanig reeds in 1955 gemaakt in een omzendbrief van het destijds bevoegde Ministerie van Binnenlandse Zaken (1). De afgifte van vergunningen kan dus aan een belasting worden onderworpen; voor afschriften van documenten, aangevraagd ingevolge het inzage-recht, en voor conformiteitsattesten voor kamerwoningen kan een retributie gevraagd worden.

b) beslissingsbevoegdheid van de gemeenteraad

Beslissingen tot heffing van gemeentebelastingen horen tot de uitsluitende bevoegdheid van de gemeenteraad (artikel 170 § 4 van de Grondwet)

Beslissingen tot vaststelling van retributies behoren eveneens tot de uitsluitende bevoegdheid van de gemeenteraad (artikel 173 van de Grondwet)

Ik herinner eraan dat verordeningen waarin tarieven worden bepaald, eigenlijk retributies zijn en als dusdanig onderworpen zijn aan het administratief toezicht. Toezending overeenkomstig artikel 29, 2°, van het toezichtsdecreet is derhalve verplicht.

c) bekendmaking

De algemene regeling voor de bekendmaking van gemeenteraadsbesluiten, vervat in de artikelen 112 tot 115 van de Nieuwe Gemeentewet, is uiteraard ook toepasselijk op besluiten inzake gemeentebelastingen en -retributies.

De besturen doen er nochtans goed aan om de burgers langs gemakkelijk toegankelijke kanalen te informeren over alle bestaande fiscale reglementen in de gemeente. Het gemeentelijke infoblad en de gemeentelijke webstek zijn hiertoe aangewezen.

2. Over de inhoud van belastingverordeningen

a) de elementen van de verordening

Een belastingverordening moet de volgende gegevens bevatten :

- de belastbare basis; (bijvoorbeeld het uitoefenen van een bedrijfsactiviteit, het hebben van een hond...)
- de aanduiding van de belastingplichtige (de eigenaar van..., de houder van..., de exploitant van...);
- de aanslagvoet en de berekeningsbasis : x euro forfaitair, per toestel, per m² ;
- de wijze van inning : door middel van kohieren of contant;
- andere bepalingen als eventuele vrijstellingen of verminderingen.

Het spreekt voor zich dat de tekst van een verordening duidelijk en goed verstaanbaar moet zijn. Veelvuldige achtereenvolgende wijzigingen kunnen de verstaanbaarheid van een tekst in het gedrang brengen. Daarom is het zeker nuttig om tijdig een gecoördineerde tekst op te stellen. (2)

In de verordening mag niet worden bepaald dat de aanslagvoet automatisch zou worden aangepast overeenkomstig de schommeling van het indexcijfer. Wijzigingen van de aanslagvoet moeten uitdrukkelijk worden opgenomen (3).

b) de geldigheidsduur

Anders dan bij de rijks-, gemeenschaps- en gewestbelastingen is de jaarlijkse herstemming van gemeentebelastingen niet verplicht. Aan het eenjarigheidsbeginsel is voldaan door de jaarlijkse inschrijving van de begrotingskredieten.

In het belang van een goed bestuur is het nochtans wenselijk dat belastingverordeningen een geldigheidsduur vermelden die niet te lang is. De duur van één gemeentelijke legislatuur, zes jaar, is een redelijk maximum.

Wegens hun overwegend belang en wegens hun koppeling aan basisbelastingen die wel jaarlijks herstemd worden, moeten de opcentiemen op de onroerende voorheffing en de aanvullende belasting op de personenbelasting wel jaarlijks herstemd worden (4).

c) nieuwe belastingmateries

Om enige eenvormigheid in het toezicht te verzekeren moeten verordeningen betreffende belastingmateries waarover eerder nog geen standpunt werd ingenomen, tijdig door de provinciegouverneurs aan mijn ambt worden voorgelegd (5).

De gemeenten kunnen uiteraard ook altijd voorafgaand advies vragen, zowel aan de provinciale afdelingen als aan de centrale diensten in Brussel van mijn administratie Binnenlandse Aangelegenheden.

3. Het voorafgaande onderzoek

Artikel 118 van de Nieuwe Gemeentewet bepaalt dat de beraadslagingen van de gemeenteraad worden voorafgegaan door een onderzoek, telkens als de regering het geraden acht of wanneer de reglementen het voorschrijven. Het houden van dit onderzoek is niet reglementair verplicht.

In het verleden werd dit onderzoek, beter gekend als onderzoek « de commodo et incommodo » of onderzoek van baat en kommer, voorgeschreven door verschillende ministeriële omzendbrieven (6). Nochtans is het houden ervan in veel gemeenten in onbruik geraakt : uit de praktijk is immers gebleken dat het slechts weinig of geen reacties oplevert

en dat de belastingsschuldigen wachten met het indienen van bezwaren tot zij effectief een aanslagbiljet hebben ontvangen. De inwilliging van deze bezwaren kan alleen maar leiden tot gehele of gedeeltelijke ontheffing van de individuele belastingsschuld; de verordening zelf blijft ongewijzigd bestaan.

Bij het invoeren van nieuwe belastingen of bij het doorvoeren van belangrijke wijzigingen van bestaande belastingen, bijvoorbeeld van tarieven of vrijstellingen, blijft het voor de gemeenteverheid nochtans nuttig om op voorhand kennis te nemen van eventuele opmerkingen van belastingplichtigen. Het is immers zeer goed denkbaar dat de betrokkenen toch bezwaren of andere interessante informatie hebben die bij de besluitvorming over het hoofd is gezien. Eventuele opmerkingen die gemaakt zijn tijdens het voorafgaand onderzoek kunnen bovendien relevant zijn bij de uitoefening van het administratief toezicht. Een zo degelijk mogelijk wettigheidstoezicht is immers in het belang van de gemeenteverheid én van de belastingplichtigen.

Het houden van een voorafgaand onderzoek is zeker aan te bevelen bij gemeenteraadsbesluiten tot invoering van nieuwe belastingen of tot doorvoering van ingrijpende wijzigingen, bijvoorbeeld inzake tarief en vrijstellingen, van bestaande belastingen.

Het onderzoek wordt op de gebruikelijke wijze bekendgemaakt met vermelding van de wijze, de plaats en de tijdstippen waarop bezwaren en opmerkingen kunnen worden geformuleerd. Een redelijke minimumduur van 15 dagen is wenselijk. Het onderzoek wordt afgesloten door een proces-verbaal van sluiting waarna de gemeenteraad beraadslaagt over de ingediende bezwaren en de definitieve verordening vaststelt. Indien een voorafgaand onderzoek wordt gehouden doet de gemeenteraad er goed aan een clause in het besluit op te nemen die bepaalt dat de verordening definitief wordt, indien geen bezwaren worden ingediend tijdens het onderzoek.

4. De invordering

Deze wordt geregeld door de wet van 24 december 1996 betreffende de vestiging en de invordering van provincie- en gemeentebelastingen, zoals gewijzigd door de wet van 15 maart 1999 betreffende de beslechting van fiscale geschillen.

Deze materie is momenteel nog geregeld door een federale wet. Sinds de bijzondere wet van 13 juli 2001 houdende overdracht van diverse bevoegdheden aan de gewesten en de gemeenschappen, behoort deze materie nochtans tot de bevoegdheid van de gewesten. Het is immers een onderdeel van « de samenstelling, organisatie, bevoegdheid en werking van de provinciale en gemeentelijke instellingen », bedoeld in artikel 6 § 1, VIII, eerste lid, 1°, van de BWHL, zoals gewijzigd door de bijzondere wet van 13 juli 2001. Het is niet een onderdeel van de belastbare materie die volgens artikel 170 § 3 en 4 van de grondwet tot de autonome fiscale bevoegdheid van de provincie- of gemeenteraad behoort. (zie advies nr. 34.913/VR van 12 maart 2003 van de Raad van State naar aanleiding van een wetsontwerp tot wijziging van artikel 10 van de wet van 24 december 1996 betreffende de vestiging en de invordering van de provincie- en gemeentebelastingen).

Er wordt uitgegaan van twee wijzen van invordering : door middel van kohieren of contant.

De wet vermeldt de gegevens die het kohier en het aanslagbiljet moeten bevatten.

a) ambtshalve inkohiering

De in artikel 6 van de wet beschreven procedure moet verplicht gevolgd worden, indien niet op de juiste wijze werd voldaan aan de aangifteplicht. In dat geval, en alleen in dat geval kan een belastingverhoging worden opgelegd, gelijk aan maximum het dubbel recht. Deze verhoging moet uitdrukkelijk worden opgenomen in de belastingverordening, met vermelding van de berekeningswijze. Er zou bijvoorbeeld een grotere verhoging kunnen worden opgelegd in geval van herhaling van het verzuim.

De verhoging is een administratieve maatregel, geen boete. Een dading is niet mogelijk. De verhoging wordt ingekohierd, samen met het recht, op eenzelfde kohierartikel. Het is wel aan te raden om het recht en de verhoging in een apart vakje te vermelden op het kohier. Ook boekhoudkundig wordt de verhoging samen met het recht verwerkt als belasting op het desbetreffende begrotingsartikel.

Verwyl- en moratoriuminteressen moeten in voorkomend geval ook op de verhoging toegepast worden.

b) betwiste belastingen

Door het arrest van het Arbitragehof nummer 30/98 van 18 maart 1998 werd de oorspronkelijke geschillenprocedure van de wet van 1996 vernietigd. Ze werd grondig gewijzigd door de wet van 15 maart 1999 betreffende de beslechting van fiscale geschillen waarin een analoge regeling is uitgewerkt voor belastingen zowel van de federale overheid en van de provincies als van de gemeenten.

Hierdoor is ook het oorspronkelijk artikel 9 uit de wet van 24 december 1996 opgeheven. Hierin was bepaald dat het indienen van een bezwaar de belastingplichtige niet ontslaat van de verplichting tot betaling van de belasting.

Door het weglaten van deze bepaling is op betwiste gemeentebelastingen, via de verwijzingsregel van artikel 12 van de wet van 24 december 1996, nu weer de regeling van het Wetboek van inkomstenbelastingen toepasselijk. Naar analogie met artikel 410 van dit Wetboek volgt hieruit dat de ontvanger de dwangmatig uitvoering alleen zal vorderen voor het niet-betwiste gedeelte van de belastingsschuld.

c) dwangmatige uitvoering

In het *Belgisch Staatsblad* van 8 januari 2002 verscheen de wet van 5 december 2001 tot wijziging van artikel 298 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen. Aan dit artikel wordt een tweede paragraaf toegevoegd die luidt :

§ 2. De dwangschriften worden uitgevaardigd door de ambtenaren belast met de invordering.

Deze ambtenaren moeten een aangetekende herinneringsbrief sturen ten minste één maand voordat de gerechtsdeurwaarder een bevel tot betaling opstelt, behalve indien de rechten van de Schatkist in gevaar zijn. De kosten voor het aangetekend verzenden zijn ten laste van de belastingsschuldige.

Het artikel 298 behoort tot Titel VII, Hoofdstuk 1 van het Wetboek. Ingevolge de verwijzingsregel, vervat in artikel 12 van de wet van 24 december 1996 betreffende de vestiging en de invordering van provincie- en gemeentebelastingen, zoals gewijzigd bij wet van 15 maart 1999, is het ook toepasselijk op de invordering van gemeente- en provinciebelastingen en moet dus ook door de gemeente- en provincieontvangers worden toegepast. (7)

5. De geschillenregeling

Deze steunt nu op de wet van 15 maart 1999 betreffende de beslechting van fiscale geschillen en op de wet van 23 maart 1999 betreffende de rechterlijke inrichting in fiscale zaken.

Afdeling 9, met de artikelen 91 tot 94 van de wet van 15 maart 1999, betreft inzonderheid de provincie- en gemeentebelastingen. Dit onderdeel van de wet trad in werking op 6 april 1999, 10 dagen na de publicatie ervan in het staatsblad. Het is opgevat als een herinvoering, weliswaar na grondige wijziging, van de artikelen 9, 10, en 11 van de wet van 24 december 1996 betreffende de vestiging en de invordering van de provincie- en gemeentebelastingen, die vernietigd werden door het arrest van het Arbitragehof van 18 maart 1998. Het gevolg hiervan is dat de bestendige deputaties hun bevoegdheid verliezen om zich als rechtscollege uit te spreken over de vanaf 6 april 1999 ingediende bezwaren inzake gemeente- en provinciebelastingen.

a) de nieuwe bevoegdheidsregeling

Bezwaren inzake gemeentebelastingen worden voortaan ingediend bij het college van burgemeester en schepenen. Bezwaren inzake provinciebelastingen moeten worden ingediend bij de gouverneur. Zowel het college van burgemeester en schepenen als de gouverneur handelen als bestuursoverheid (artikel 9 van de wet van 24 december 1996 betreffende de vestiging en de invordering van provincie- en gemeentebelastingen zoals gewijzigd door artikel 91 van de wet van 15 maart 1999).

Deze bezwaren moeten, op straffe van verval, worden ingediend binnen een termijn van drie maanden vanaf de datum van verzending van het aanslagbiljet waarop de bezwaartermijn vermeld staat of van de kennisgeving van de aanslag of vanaf de datum van de inning van de belastingen op een andere wijze dan per kohier. Artikel 94 van de wet van 15 maart 1999 heeft in dit verband immers de termijn van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 92 toepasselijk gemaakt door de wijziging van de verwijzingsregel in artikel 12 van de wet van 24 december 1996. Het desbetreffende artikel 371 van het WIB 92 werd op zijn beurt echter gewijzigd door artikel 28 van de wet van 15 maart 1999.

b) de te volgen procedure

De procedure voor de behandeling van de bezwaren door de gouverneur en door het college van burgemeester en schepenen is uiteengezet in het koninklijk besluit van 12 april 1999, gepubliceerd in het *Belgisch Staatsblad* van 22 april 1999. Dit besluit wordt nader toegelicht in de bijhorende omzendbrief van de Minister van Binnenlandse Zaken van 10 mei 2000, gepubliceerd in het *Belgisch Staatsblad* van 20 mei 2000 :

- bezwaren moeten schriftelijk worden ingediend, tegen ontvangstbewijs (zie artikel 2);
- de bevoegde overheid kan aanvullende informatie opvragen aan de bezwaarindiener en vaststellingen ter plaatse doen (zie artikel 3);
- de bezwaarindiener of zijn vertegenwoordiger moet aanwezig kunnen zijn op een hoorzitting;
- de beslissing moet per aangetekende brief worden betekend aan de bezwaarindiener of zijn vertegenwoordiger.

Het college van burgemeester en schepenen en de gouverneur handelen als bestuursoverheid : zij moeten dus geen uitspraak doen over bezwaren die de wettigheid van de verordening betreffen. Artikel 159 van de Grondwet is op hen immers niet van toepassing.

Anders dan voor de federale belastingen werd voor provincie- en gemeentebelastingen bepaald dat het bezwaar geacht wordt gegrond te zijn bij ontstentenis van beslissing (artikel 10, tweede lid van de gewijzigde wet van 24 december 1996). Overeenkomstig het arrest van het Arbitragehof nr. 114/2000 van 16 november 2000 heeft deze bepaling echter geen praktische draagwijdte omdat er geen beslissingstermijn is vastgesteld in de wet.

De termijn van zes maanden, respectievelijk negen maanden in geval van ambtshalve aanslag, bedoeld in artikel 1385*undecies* van het Gerechtelijk Wetboek, is niet meer dan een indicatieve termijn. Na het verstrijken van deze termijn kan een vordering voor de bevoegde rechtbank worden ingesteld. Zodra dit gebeurt wordt de zaak onttrokken aan de bevoegdheid van het college of de gouverneur. Zolang echter geen vordering wordt ingesteld blijft het college of de gouverneur wel bevoegd, ook na verloop van de termijn.

c) de beroepsmogelijkheden

Tegen de uitspraak van de administratieve overheid werd wel een jurisdictionele beroepsmogelijkheid georganiseerd. Bij de rechtbanken en gerechtshoven moeten bezwaren over de wettigheid uiteraard wel onderzocht worden.

Tegen de administratieve beslissing kan beroep ingediend worden bij de rechtbank van eerste aanleg van het rechtsgebied waarin de belasting gevestigd werd. De vordering moet, op straffe van verval, ingesteld worden binnen drie maanden na de kennisgeving van de beslissing.

Met toepassing van artikel 35 van het decreet van 17 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur moet deze beroepsmogelijkheid en de modaliteiten ervan, samen met de betekening van de beslissing, uitdrukkelijk worden meegegeed aan de bezwaarindiener. Bij ontstentenis daarvan neemt de termijn voor het indienen van het beroep geen aanvang.

Tegen het vonnis van de rechtbank van eerste aanleg kan verzet of beroep ingesteld worden.

Tegen het arrest van het hof van beroep kan voorziening in cassatie ingesteld worden.

De vormen en termijnen, alsmede de rechtspleging die toepasselijk is op deze beroepen, zijn dezelfde als die inzake rijksbelastingen.

Aangezien het Wetboek van de inkomstenbelastingen niet voorziet in specifieke termijnen, gelden de gewone termijnen zoals bepaald in het Gerechtelijk Wetboek : één maand vanaf de betekening van het vonnis voor het aantekenen van verzet (artikel 1048) of beroep (artikel 1051) en drie maanden vanaf de betekening van de bestreden beslissing voor de voorziening in cassatie (artikel 1073).

d) de overgangsregeling

De bezwaren die bij de bestendige deputatie ingediend werden vóór de inwerkingtreding van de wet van 15 maart 1999 betreffende de beslechting van fiscale geschillen, dus tot en met 5 april 1999, blijven geregeld door de bepalingen die van toepassing waren vóór 6 april 1999, met inbegrip van de beroepsmogelijkheden (artikel 97, laatste lid van de wet van 15 maart 1999 betreffende de beslechting van fiscale geschillen, zoals gewijzigd door de wet van 17 februari 2000).

e) aanpassing van de belastingverordeningen

De geschillenprocedure, zoals hierboven beschreven, is wettelijk bepaald. Ze is derhalve van openbare orde en moet als dusdanig worden toegepast, ook indien ze niet werd opgenomen in de gemeentelijke of provinciale verordening en zelfs indien de gemeentelijke of provinciale verordening een andere of wellicht nog de vroegere procedure zou vermelden.

In nieuwe verordeningen moet voortaan uiteraard gewezen worden op de nieuwe wet van 15 maart 1999 betreffende de beslechting van fiscale geschillen. Indien de bezwarenprocedure wordt opgenomen in de belastingverordening, moet dus het volgende bepaald worden :

De belastingplichtige kan een bezwaar indienen tegen deze belasting bij het college van burgemeester en schepenen (de gouverneur voor provinciebelastingen). Het bezwaarschrift moet worden gemotiveerd en schriftelijk worden ingediend;

voor kohierbelastingen :

het moet, op straffe van verval, worden ingediend binnen een termijn van drie maanden vanaf de verzending van het aanslagbiljet waarop de bezwaartermijn vermeld staat of van de kennisgeving van de aanslag;

voor contantbelastingen :

het moet, op straffe van verval, worden ingediend binnen een termijn van drie maanden vanaf de datum van de inning van de belastingen.

f) het aanslagbiljet

Kohieren en aanslagbiljetten moeten voortaan alleszins de instantie vermelden die bevoegd is om vanaf 6 april 1999 de bezwaarschriften te ontvangen. Ook de correcte termijn moet worden vermeld, zoals die bepaald is in de nieuwe regelgeving.

6. Fiscale vrijstellingen voor EU-aangestelden en diplomatieke vertegenwoordigers.

a) diplomatieke en consulaire agenten

Hun fiscaal statuut wordt geregeld door het Verdrag van Wenen :

— van 18 april 1961 inzake diplomatiek verkeer, geratificeerd bij de wet van 30 maart 1968, inzonderheid de artikelen 23, 34 en 37;

— van 24 april 1963 inzake consulaire verkeer, geratificeerd bij de wet van 17 juli 1970, inzonderheid de artikelen 32, 48 en 49.

De fiscale vrijstellingen gaan erg ver :

— gebouwen : de gebouwen van de zending en de ambtswoning van het hoofd zijn vrijgesteld van alle landelijke, gewestelijke en gemeentelijke belastingen. Alleen belastingen of rechten ter vergoeding voor verstrekte diensten zijn verschuldigd (huisvuilbelasting bijvoorbeeld);

— ambtenaren : vrijstelling van alle zakelijke en personele belastingen, hetzij landelijk, gewestelijk, of gemeentelijk.

Dit geldt ook voor inwonende gezinsleden.

Diplomatieke en consulaire agenten kunnen dus alleen onderworpen worden aan :

→ indirecte belastingen, inbegrepen in de prijs van goederen of diensten (BTW bijvoorbeeld);

→ belastingen en rechten op particulier onroerend goed (onroerende voorheffing bijvoorbeeld);

→ successierechten op particuliere goederen, dus niet op goederen waarvan het bezit een gevolg is van de functie; → belastingen en rechten op eventueel particulier inkomen en vermogen waarvan de bron gelegen is in de verblijfstaat;

→ registratie-, hypotheek-, griffie- en zegelrechten.

b) Euroambtenaren

Hun fiscaal statuut wordt geregeld in het Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Gemeenschappen, gevoegd bij het Verdrag tot instelling van een Raad en een Commissie die de Europese Gemeenschappen gemeen hebben, ondertekend te Brussel op 8 april 1965 en goedgekeurd bij de wet van 13 mei 1966. Inzonderheid de artikelen 13 en 14 van het protocol zijn terzake relevant :

artikel 13 : ambtenaren en personeelsleden van de Gemeenschappen zijn onderworpen aan een belasting ten bate van de Gemeenschappen op de door hen betaalde salarissen, lonen en emolumenten.

Zij zijn vrijgesteld van nationale belastingen op die salarissen, lonen en emolumenten.

artikel 14 : wat betreft inkomens-, vermogens- en successiebelastingen worden ambtenaren en personeelsleden van de Gemeenschappen die zich uitsluitend omwille van de uitoefening van hun ambt in een andere lid-Staat vestigen, geacht de fiscale woonplaats te houden die zij hadden op het ogenblik van indiensttreding. Dit geldt ook voor de echtgenoot, voorzover die geen eigen beroepsbezigheden heeft, en voor de kinderen ten laste. Dit is de zogenaamde exceptie van fiscale woonplaats. Roerende goederen van deze ambtenaren en personeelsleden worden inzake successiebelasting geacht zich eveneens in de fiscale woonplaats te bevinden.

c) gevolg voor de belastbaarheid

Zowel diplomatieke en consulaire agenten als Euroambtenaren en personeelsleden van de Gemeenschappen genieten de exceptie van fiscale woonplaats. Dit geldt trouwens ook voor de personeelsleden van de meeste andere internationale organisaties die gelijkaardige bepalingen vastleggen in hun oprichtingsstatuten. De exceptie geldt ook voor inwonende gezinsleden die geen eigen beroepswerkzaamheden hebben. Het betekent dat de bedoelde ambtenaren en personeelsleden :

— inzake inkomstenbelastingen geen rijksinwoners zijn, dus niet onderworpen aan de personenbelasting, noch aan de aanvullende gemeentebelasting op de personenbelasting;

— evenmin onderworpen zijn aan andere personele belastingen als de algemene provinciebelastingen of algemene gemeentebelastingen. Andere voorbeelden die in dit verband in het verleden genoemd werden, waren de gemeentelijke provinciebelastingen op dienstpersoneel en op meubilair - beide voorbijgestreefd -, op luxepaarden en op honden (8);

— voor hun feitelijke verblijfplaats in België ook niet onderworpen zijn aan de gemeentebelasting op de tweede verblijf. Het betreft immers hun feitelijk hoofdverblijf;

— inzake successie in België alleen maar rechten doen ontstaan ten aanzien van goederen waarvan de eigendom niets met de uitoefening van de functie te maken had. Andere goederen worden belast in de staat van de fiscale woonplaats.

Euroambtenaren en diplomatieke en consulaire agenten zijn echter wel onderworpen aan :

— de onroerende voorheffing en de gemeentelijke en provinciale opcentiemen erop, voor hun privé-eigendommen in België;

— de belasting van niet-inwoners op in België verkregen inkomsten (bijvoorbeeld op eventuele aandelen, obligaties,...);

— indirecte belastingen en retributies die een vergoeding voor een geleverde prestatie zijn.

De voornaamste federale belasting in dit verband is de BTW. De voornaamste gemeentebelasting is de huisvuilbelasting. Andere denkbare mogelijke gemeentebelastingen zijn die op de afgifte van vergunningen, op sluikstorten, op verspreiding van niet-geadresseerd drukwerk,...;

7. Door de wet verboden belastingmateries

Het is door de wet verboden dat de gemeenten belastingen heffen op :

— de invoer, uitvoer, doorvoer, opslag, productie en opdelving van goederen (wet van 18 juli 1860 tot afschaffing van octrooien);

— de materies die onderworpen zijn aan de inkomstenbelastingen : de personenbelasting, de vennootschapsbelasting, de rechtspersonenbelasting en de belasting van de niet-verblijfhouders. De gemeenten mogen hierop geen opcentiemen heffen, noch gelijkaardige belastingen op de grondslag of op het bedrag van die belastingen (artikel 464, 1°, van het W.I.B.).

Volgens het arrest van de Raad van State nr. 117.154 van 18 maart 2003 houdt de verbodsbepaling ook in dat het kadastraal inkomen niet mag gehanteerd worden als berekeningsgrondslag voor gemeente- en provinciebelastingen (9).

Twee belangrijke uitzonderingen : de opcentiemen op de onroerende voorheffing (art. 464, 1°, W.I.B. en de aanvullende personenbelasting (artikel 465 W.I.B.);

— vee (artikel 464 W.I.B., 2°);

— voertuigen, bedoeld in artikel 3 van het WIGB (Wetboek op de met inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen). Ingevolge artikel 42 van hetzelfde wetboek mogen de gemeenten geen opcentiemen heffen op de verkeersbelasting, noch een andere belasting.

Uitzondering : de door de Staat ten behoeve van de gemeente geheven opdecim op de verkeersbelasting;

- de materie, onderworpen aan de belasting op de inverkeerstelling (artikel 107 WIGB);
- spelen en weddenschappen (artikel 74 WIGB),

Uitzondering : de agentschappen voor weddenschappen op paardenrennen, gelopen in het buitenland (artikel 66 WIGB – zie verder);

- automatische ontspanningstoestellen (artikel 93 WIGB);
- de afgifte van documenten, onderworpen aan het expeditierecht (artikel 288 van het Wetboek der registratierechten (zie verder);
- het lijkenvervoer, bedoeld in de wet van 28 januari 1975 (zie verder).

II. SPECIFIEKE GEMEENTEBELASTINGEN

1. Aanvullende belastingen op de personenbelasting en opcentiemen op de onroerende voorheffing

Zoals reeds hoger vermeld, moeten de opcentiemen op de onroerende voorheffing en de aanvullende belasting op de personenbelasting jaarlijks herstemd worden, en dit wegens hun overwegend belang voor het begrotingsevenwicht en wegens hun koppeling aan basisbelastingen die ook jaarlijks gestemd worden.

In het belang van de rechtszekerheid van de belastingplichtigen is het aangewezen dat de gemeenteraad tijdig, dat wil zeggen uiterlijk in de eerste maanden van het dienstjaar al de belastingreglementen goedkeurt.

Het is in het belang van de gemeentebesturen dat de besluiten betreffende de aanvullende personenbelasting en de opcentiemen op de onroerende voorheffing zo vlug mogelijk aan de provinciegouverneur bezorgd worden.

a) opcentiemen op de onroerende voorheffing

De gemeenten moeten uiterlijk op 31 maart van het dienstjaar het aantal opcentiemen meedelen aan zowel de provinciegouverneur als de administratie Budgettering, Accounting en Financieel Management van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Boudewijngebouw, Boudewijnlaan 30, 1000 Brussel.

b) aanvullende belasting op de personenbelasting

Overeenkomstig artikel 468 van het Wetboek van inkomstenbelastingen moet de aanvullende belasting voor alle belastingplichtigen van eenzelfde gemeente vastgesteld worden op een eenvormig percentage van de rijksbelasting.

Wanneer dat percentage een breukgedeelte omvat, moet dat breukgedeelte tot één decimaal worden beperkt.

Op de aanvullende belasting mag geen vermindering, vrijstelling of uitzondering worden toegepast.

« Aanslagjaar » is de term die gebruikt wordt voor federale belastingen, terwijl er in gemeentelijke belastingverordeningen sprake is van "dienstjaar". Beide begrippen slaan echter op hetzelfde jaar (artikel 238 van de Nieuwe Gemeentewet definieert het financiële dienstjaar als het burgerlijk jaar en artikel 359 van het Wetboek van Inkomstenbelastingen definieert het aanslagjaar als het jaar dat begint op 1 januari en eindigt op de daaropvolgende 31e december). Overeenkomstig artikel 200 van het koninklijk besluit tot uitvoering van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 wordt de personenbelasting, met inbegrip van de aanvullende gemeentebelasting, gevestigd op het inkomen van het jaar dat voorafgaat aan het aanslagjaar (en dat dus ook voorafgaat aan het dienstjaar).

Om mogelijke begripsverwarring verder uit te sluiten doen de gemeenten er goed aan om hun belastingverordening betreffende de vaststelling van de aanvullende personenbelasting aan te vullen als volgt :

« Er wordt voor het dienstjaar 20... een aanvullende belasting gevestigd ten laste van de rijksinwoners die belastbaar zijn in de gemeente op 1 januari van dit dienstjaar.

De belasting wordt vastgesteld op... % van het volgens artikel 466 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 berekende gedeelte van de personenbelasting die aan het rijk verschuldigd is voor hetzelfde dienstjaar. Het dienstjaar is hetzelfde als het aanslagjaar volgens de terminologie die gebruikt wordt in het Wetboek van de inkomstenbelastingen.

Deze belasting wordt gevestigd op basis van het inkomen dat de belastingplichtige heeft verworven in het aan het dienstjaar voorgaande jaar, dus in 20.... (dienstjaar min 1)

2. Verhaalbelastingen

Verhaalbelastingen zijn bedoeld om de kosten van uitrustingswerken terug te vorderen. Ze worden toegepast voor de aanleg en de verbetering van wegen, riolen en trottoirs. De last ervan wordt niet gedragen door de algemeenheid van de inwoners maar wel door de aangelande eigenaars. Die worden immers geacht een meerwaarde te verwerven dankzij de uitvoering van de werken. Dit uitgangspunt wordt de jongste tijd meer en meer in vraag gesteld; de veronderstelde meerwaarde ligt immers niet altijd voor de hand. Zo kan een wegverbreding voor sommigen eerder een minderwaarde betekenen, indien daardoor een grotere verkeersdruk en -onveiligheid ontstaat. Anderzijds geven deze belastingen meestal aanleiding tot zeer hoge bedragen die door de belastingplichtige eigenaars niet werden verwacht. De beslissing tot het heffen van nieuwe verhaalbelastingen moet dan ook goed overwogen worden.

Uit de aard van deze belastingen volgt dat de teruggevorderde sommen niet meer kunnen bedragen dan de totale uitgave van de werken.

Om te vermijden dat uitzonderlijk zware belastinglasten zouden worden opgelegd, moet bovendien rekening gehouden worden met de volgende beperkingen (10) :

1) de bijdrage van de aangelande eigenaars in de kosten van wegenwerken moet beperkt blijven tot 12 m² per lopende meter gevelbreedte. Deze beperking geldt voor het trekken, verlengen en rechtekken van straten, op de terugvordering van de kosten van bestrating van de rijweg en van het aanleggen van trottoirs;

2) de kosten voor het aanleggen van trottoirs mogen alleen maar berekend worden op een maximumtrottoirbreedte van respectievelijk 2 m, 2,5 m, 3 m, 4 m of 5 m naargelang de straat minder dan 10 m, 15 m, 20 m of 25 m breed is;

3) de kosten voor de aanleg van riolen met een doorsnede boven het normale mogen alleen maar berekend worden op dezelfde basis als riolen met een gewone doorsnede.

Verhaalbelastingen mogen niet toegepast worden op niet-bebouwde eigendommen in de landelijke zone. Ze mogen evenmin toegepast worden op gronden waarop niet kan of mag worden gebouwd (11).

Subsidies die niet uitdrukkelijk projectgebonden zijn (bijvoorbeeld voor sociale huisvesting) komen al de inwoners van de gemeente ten goede en worden dus niet afgetrokken van het totaal bedrag van de verhaalde uitgaven.

De belastingplichtige moet kunnen kiezen hoe hij aan de belastingschuld voldoet : ofwel eenmaal in kapitaal, ofwel in jaarlijkse schijven bestaande uit het jaarlijks terug te betalen kapitaalgedeelte, vermeerderd met de interest. Ook indien hij voor deze tweede mogelijkheid gekozen heeft, behoudt hij de mogelijkheid om, na verloop van een aantal jaar, en dus na betaling van een aantal schijven, het nog resterende kapitaalgedeelte in één keer af te lossen. Indien de aanslagvoeten inmiddels echter verlaagd worden of indien de verhaalbelastingen zouden worden afgeschaft, heeft degene die in kapitaal betaald heeft in feite teveel betaald. Daarom moet een terugbetalingsclausule opgenomen worden in de belastingverordening : de gemeente verbindt zich ertoe aan de belastingplichtigen die de belasting in kapitaal hebben gekweten, de bedragen terug te betalen die moeten worden beschouwd als ten onrechte betaald ten gevolge van de intrekking of de niet-hernieuwing van de verordening of ten gevolge van de verlaging van de aanslagvoeten (12).

Uit de belastingverordening moet duidelijk blijken wie de belasting verschuldigd is en op welke periode ze betrekking heeft.

Om te voorkomen dat de eerste jaarlijkse schijf ten laste zou worden gelegd van iemand die geen eigenaar meer is op het ogenblik van de voltooiing van de werken, kan de gemeenteraad één van beide volgende formules aannemen :

Ofwel : de eerste belasting is verschuldigd op 1 januari volgend op de voltooiing van de werken, zoals vastgesteld door een besluit van het college van burgemeester en schepenen;

Ofwel : de eerste jaarlijkse belasting is verschuldigd voor het jaar zelf waarin de werken beëindigd werden; de eerste jaarlijkse schijf moet in dit geval opgelegd worden aan degene die eigenaar is op het ogenblik van de voltooiing, zoals vastgesteld door een besluit van het college van burgemeester en schepenen (13).

De periode kan zoals gebruikelijk aangeduid zijn door de bepaling van de heffingsduur van de belasting : voor de dienstjaren van... tot.... Daarnaast kan ze ook nog expliciet bepaald worden door de vermelding dat de verordening toepasselijk is op de verrichtingen of de werken, voltooid tijdens de jaren... tot.... In beide gevallen is het voor de verdere invordering van de jaarlijkse schijven nodig dat de belastingverordening tijdig wordt hernieuwd zodat er geen leemten in de heffingsperiode vallen. Om de continuïteit ten volle te verzekeren moet een clause ingelast worden dat de bepalingen van vroeger van kracht zijnde verordeningen van toepassing blijven op de toestanden die tijdens hun heffingsduur ontstonden (14).

3. De urbanisatiebelasting (15)

De urbanisatiebelasting kan een goed alternatief bieden voor de verhaalbelastingen. Het is een jaarlijkse directe belasting, verschuldigd wegens het genot van de gemeentelijke uitrusting inzake wegen, trottoirs of riolen. Ook hier ligt de verantwoording in de aanleg- en onderhoudskosten van een behoorlijke infrastructuur. Daarom kan de urbanisatiebelasting, voor eenzelfde uitrusting, niet tegelijkertijd met de verhaalbelasting worden geheven. Dit zou immers in strijd zijn met het principe « non bis in idem ».

De urbanisatiebelastingen kunnen wel tegelijkertijd met de verhaalbelasting op de verwerving van de wegzate worden geheven. Anderzijds kan een urbanisatiebelasting die ook de uitrusting riolering betreft, niet tegelijkertijd worden geheven met de jaarlijkse belasting op de op het rioolnet aangesloten of aansluitbare gebouwen of met een andere belasting op het onderhoud van riolen.

a) de belastingplichtige

De belasting is verschuldigd door de eigenaar van bebouwde of niet-bebouwde onroerende goederen die toegang hebben tot de openbare weg en die (op 1 januari van het belastingjaar) voorzien zijn van één of meer van de volgende uitrustingen :

- wegverharding;
- riolen;
- trottoirs.

De belasting is verschuldigd voor onroerende goederen, gelegen aan gemeente-, provincie- of gewestwegen.

Ingeval van vruchtgebruik, erfpacht of opstalrecht is de belasting verschuldigd door respectievelijk de vruchtgebruiker, de erfpachter of de opstalhouder.

b) de aanslagvoet

Deze wordt het best vastgesteld naar gelang van de oppervlakte van het goed, in m² of in are. Deze berekeningswijze kan immers ook toegepast worden op achterliggende percelen en op hoekpercelen.

De aanslagvoet wordt het best voor iedere uitrusting afzonderlijk vastgesteld.

Om overdreven belastingdruk te vermijden kan een bepaald maximumbedrag per eigendom vastgesteld worden, of een verminderd tarief voor het gedeelte boven een bepaalde oppervlakte.

c) vrijstellingen

Van de belasting moeten worden vrijgesteld :

- De percelen waarop niet kan of niet mag worden gebouwd;
- De percelen, gelegen in een verkaveling waarvan de infrastructuurwerken werden bekostigd door de verkavelaar. Deze vrijstelling is beperkt tot een periode van 20 jaar die ingaat op 1 januari volgend op de datum waarop de uitgeruste weg waarop het perceel toegang heeft, wordt ingelijfd bij het openbaar domein. Ze betreft enkel het gedeelte van de belasting dat slaat op de uitgevoerde werken (indien de verkavelaar niet alle infrastructuur zou worden verzorgd);
- De percelen waarvoor een verhaalbelasting op het aanleggen van wegen, riolen of trottoirs betaald werd of wordt, hetzij in jaarlijkse schijven, hetzij in kapitaal. Deze periode is beperkt tot 31 december van het jaar waarin de laatste schijf van de verhaalbelastingen eisbaar was. De vrijstelling betreft enkel het gedeelte van de belasting dat slaat op de uitgevoerde werken.

Deze laatste vrijstelling geeft aan gemeenten waar verhaalbelastingen geheven worden de mogelijkheid om over te schakelen op de urbanisatiebelasting, vooraleer de verhaalbelastingen volledig uitgedoofd zijn. Er zijn twee mogelijkheden :

1. De verhaalbelastingen worden ingetrokken :

Aan degenen die de verhaalbelasting in kapitaal betaalden, moet dan het verhoudingsgewijs teveel betaalde bedrag teruggestort worden.

Degenen die in schijven betaalden, zijn vanaf de intrekking niets meer verschuldigd.

De urbanisatiebelasting is in beide gevallen verschuldigd vanaf 1 januari van het volgende jaar.

2. De vroeger goedgekeurde verhaalbelastingen blijven van kracht :

Aan degenen die in kapitaal betaalden, moet niets terugbetaald worden.

Degenen die in schijven betaalden, blijven dat doen tot de laatste verschuldigde tranche.

De urbanisatiebelasting wordt in beide gevallen verschuldigd vanaf 1 januari van het jaar nadat de laatste schijf verschuldigd was.

4. Niet-bebouwde percelen en gronden

De mogelijkheid tot het heffen van deze belastingen is behouden in het decreet van 18 mei 1999 betreffende de organisatie van de ruimtelijke ordening. De fiscale bepalingen zijn nu ondergebracht in hoofdstuk II van titel IV, hetzij in artikel 143 van dit decreet. Er werden toch enkele belangrijke wijzigingen doorgevoerd :

- de belasting wordt nu ook toegepast op braakliggende industriegronden;
- de vrijstellingen voor verkavelaars, die vroeger alleen maar bij omzendbrief werden opgelegd, zijn nu bij decreet bepaald;
- de vrijstelling voor ouders met kinderen ten laste werd uiteindelijk toch opgenomen;
- de door het decreet opgesomde vrijstellingen zijn niet meer limitatief : de gemeente kan daaraan andere vrijstellingen toevoegen ter verwezenlijking van haar ruimtelijke doelstellingen;
- en uiteraard is de definitie van de belastbare percelen en gronden aangepast aan de nieuwe terminologie inzake de ruimtelijke planning.

Volgens artikel 143, § 1 kan de gemeente dus een jaarlijkse belasting heffen op niet-bebouwde percelen of gronden :

- gelegen in een niet vervallen verkaveling;
- gelegen in gebieden, bestemd voor wonen en industrie volgens het plannenregister en palende aan een openbare weg die voldoende is uitgerust, zoals bepaald in artikel 100 : een minimale uitrusting is hierin bepaald als een met duurzame materialen verharde weg, voorzien van een elektriciteitsnet.

a) het doel van de belasting

Zoals vroeger hebben de beide belastingen in de eerste plaats een stedenbouwkundig doel : ze zijn bestemd ter ondersteuning van het gemeentelijk grondbeleid : enerzijds het bewoonbaar maken en bebouwen van percelen die daartoe bestemd zijn en anderzijds het tegengaan van grondspeculatie door het stimuleren van de verkoop van deze percelen.

De belasting op niet-bebouwde percelen begrepen in een niet vervallen verkaveling kan alleen worden geheven.

Indien de belasting op niet-bebouwde gronden gelegen in gebieden, bestemd voor wonen en industrie wordt geheven, moet tegelijkertijd echter ook deze op niet-bebouwde percelen in verkavelingen worden geheven : niet-bebouwde percelen in een verkaveling liggen immers in een gebied, bestemd voor wonen en industrie. Op niet-bebouwde kavels zijn echter andere wettelijk bepaalde vrijstellingen van toepassing (16). Eenzelfde perceel mag echter niet tweemaal belast worden. In de belasting op niet-bebouwde gronden, gelegen in gebieden die bestemd zijn voor wonen en industrie, moet daarom bepaald worden dat ze niet toepasselijk is op niet-bebouwde percelen in verkavelingen.

b) gronden gelegen in gebieden bestemd voor wonen en industrie

Volgens de Administratie van Ruimtelijke Ordening moet deze formulering geïnterpreteerd worden overeenkomstig de Memorie van toelichting bij het decreet. Daarin was gesteld : « Dit artikel (143) herneemt de bepalingen van artikel 73 van het Decreet betreffende de Ruimtelijke Ordening, gecoördineerd op 22 oktober 1996. De mogelijkheid wordt evenwel ook voorzien om braakliggende industriegronden te belasten. »

Het woord mogelijkheid duidt aan dat het samen belasten van onbebouwde gronden in gebieden bestemd voor wonen en in gebieden bestemd voor industrie een mogelijkheid is, en dus geen verplichting.

De gemeente kan er dus voor kiezen om volgende niet-bebouwde gronden te belasten :

— ofwel zowel deze die gelegen zijn in gebieden bestemd voor wonen als deze gelegen in gebieden bestemd voor industrie,

— ofwel alleen deze die gelegen zijn in gebieden bestemd voor wonen,

— ofwel alleen deze die gelegen zijn in gebieden bestemd voor industrie.

c) de belastingplichtige

De belasting is verschuldigd door de eigenaar, de erfpachter of de opstalhouder :

— van het perceel gelegen in de niet-vervallen verkaveling

— van de grond gelegen in het gebied bestemd voor wonen of industrie.

De vruchtgebruiker komt niet in aanmerking, aangezien hij niet kan beschikken over het perceel of de grond.

Het is mogelijk dat sommige van de mede-eigenaars van de belasting vrijgesteld zijn, bijvoorbeeld omdat zij geen enkel ander onroerend goed bezitten. In dat geval mag de belasting enkel gevorderd worden van de niet-vrijgestelde mede-eigenaars in verhouding tot hun aandeel in het perceel. (17)

d) het tarief

Om een nuttig effect te hebben dat overeenstemt met het doel van de belasting is de aanslagvoet best niet lager dan 125 euro per perceel of per grond.

Tariefdiversificaties om ruimtelijke doelstellingen te realiseren, zijn uitdrukkelijk toegestaan door de nieuwe paragraaf 4 van het artikel 143 van het decreet.

Zo kan bijvoorbeeld een gedifferentieerd tarief toegepast worden naargelang de belastingplichtige meerdere onbebouwde percelen of gronden bezit, bijvoorbeeld door verhoging van het tarief voor het tweede, derde,... onbebouwde stuk (18).

e) de verplichte vrijstellingen

De vrijstellingen zijn uitdrukkelijk in het decreet opgenomen, ze moeten derhalve in de belasting worden overgenomen en als dusdanig worden toegepast.

De verplichte vrijstellingen verschillen voor de twee belastingen :

de volgende personen zijn vrijgesteld van de belasting op niet-bebouwde percelen in een niet-vervallen verkaveling :

1. de eigenaars van één enkel onbebouwd perceel bij uitsluiting van enig ander onroerend goed. Deze vrijstelling geldt alleen maar gedurende de vijf kalenderjaren die volgen op de verwerving van het goed. Ze geldt gedurende de vijf dienstjaren die volgen op de inwerkingtreding van de belastingverordening, indien het goed op dat tijdstip reeds verworven is;

2. de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij en de door de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij erkende sociale huisvestingsmaatschappijen;

3. de verkavelaars, indien de verkavelingsvergunning geen werken omvat, en dit gedurende het jaar dat volgt op het jaar waarin de verkavelingsvergunning werd toegekend;

4. de verkavelaars, indien de verkavelingsvergunning werken omvat, en dit gedurende het jaar dat volgt op het jaar waarin het attest, bedoeld in artikel 101, § 3, werd toegekend; bedoeld wordt het attest van het college van burgemeester en schepenen waaruit blijkt dat alle in de verkavelingsvergunning opgelegde voorwaarden en lasten zijn uitgevoerd of dat voor de uitvoering van de lasten een afdoende financiële waarborg is gestort in handen van de gemeenteontvanger of in zijn voordeel op onherroepelijke wijze door een bankinstelling is verleend;

5. de ouders met kinderen ten laste, beperkt tot één onbebouwd perceel per kind ten laste. Ook deze vrijstelling geldt alleen maar gedurende de vijf kalenderjaren die volgen op de verwerving van het goed. Zij geldt gedurende de vijf dienstjaren die volgen op de inwerkingtreding van de belastingverordening, indien het goed op dat tijdstip reeds verworven is;

6. De percelen die ingevolge de bepalingen van de wet op de landpacht, niet voor bebouwing kunnen worden bestemd.

de volgende personen zijn vrijgesteld van de belasting op niet-bebouwde gronden, gelegen in gebieden, bestemd voor wonen en industrie :

1. de eigenaars van één enkele onbebouwde grond bij uitsluiting van enig ander onroerend goed. Deze vrijstelling geldt alleen maar gedurende de vijf kalenderjaren die volgen op de verwerving van het goed. Ze geldt gedurende de vijf dienstjaren die volgen op de inwerkingtreding van de belastingverordening, indien het goed op dat tijdstip reeds verworven is;

2. de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij en de door de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij erkende sociale huisvestingsmaatschappijen;

3. de ouders met kinderen ten laste, beperkt tot één onbebouwde grond per kind ten laste. Ook deze vrijstelling geldt alleen maar gedurende de vijf kalenderjaren die volgen op de verwerving van het goed. Ze geldt gedurende de vijf dienstjaren die volgen op de inwerkingtreding van de belastingverordening, indien het goed op dat tijdstip reeds verworven is;

4. de gronden waarop krachtens een overheidsbeslissing niet mag worden gebouwd, op bedrijventerreinen die door de overheid worden ontwikkeld, of op gronden die werkelijk voor land- of tuinbouw worden gebruikt.

f) de aanvullende vrijstellingen

De opsomming van de vrijstellingen is echter niet langer limitatief: de toevoeging van een § 4, door de wijziging die aan het decreet werd aangebracht op 26 april 2000, laat de gemeenten toe aanvullende ontheffingen vast te stellen om hun ruimtelijke doelstellingen te realiseren.

Blijkens het verslag bij het ontwerp (stuk 252, 1999-2000, nr. 1, blz. 7) was het de bedoeling dat de gemeenten ook eigen instrumenten zouden kunnen inzetten voor de specifieke lokale toestand. Een aantal voorbeelden worden opgesomd:

- vrijstelling voor het eerste jaar volgend op dat waarin men eigenaar wordt van een onbebouwd perceel
- vrijstelling voor gronden bezwaard met een wettelijk vruchtgebruik
- eenmalige vrijstelling voor percelen waarvoor een recente stedenbouwkundige vergunning is verleend
- toepassen van progressief olopemde tarieven, eventueel zelfs verschillend naargelang de ruimtelijke ligging (bijvoorbeeld in functie van de nabijheid tot de kern).

Volgens de Administratie Ruimtelijke Ordening, Huisvesting en Monumenten en Landschappen moeten de door de gemeenten toegevoegde vrijstellingen niet uitdrukkelijk stedenbouwkundig verantwoord zijn: de toegevoegde paragraaf 4 is bedoeld om de gemeenteraad vrij te laten beslissen over de verleende vrijstellingen.

De gemeente moet er uiteraard wel rekening mee houden dat het effect van de belasting niet verloren gaat door toevoeging van te veel of te ruim bepaalde vrijstellingen.

g) toelichting begrippen

In vroegere omzendbrieven werd toelichting verstrekt op basis van rechtspraak en naar aanleiding van concrete toepassingsproblemen. Sommige van deze verduidelijkingen kunnen ook nu nog van nut zijn:

1. een niet-vervallen verkaveling

De belasting is verschuldigd zodra de vergunning werd afgeleverd.

Dit is ook het geval, indien de eigenaar geen gebruik maakt van de vergunning en niet verkavelt.

Dit blijft ook het geval, indien de eigenaar eenzijdig zou verzaken aan de verkavelingsvergunning. Ook deze verzaking moet immers worden goedgekeurd door de stedenbouwkundige overheid.

2. een niet- bebouwd perceel

Dit begrip moet in de context van de bedoeling van het decreet geïnterpreteerd worden. Indien verkavelingsvergunningen worden afgegeven voor woningbouw, moet de bebouwing dus voor bewoning in aanmerking komen. Een vrijstelling kan dus niet aanvaard worden, indien zich op het perceel alleen maar constructies bevinden als stallen, garages, schutplaatsen voor dieren, afdaken, e.d. (19)

Zelfs een handelsuitbating geldt in deze context niet als bebouwing en geeft dus geen reden voor vrijstelling (20), evenmin als een verharde parking met een meubeltoonzaal (21).

Wanneer het wel een constructie is voor bewoning, moet die bestemd zijn om ter plaatse te blijven en moet de steun op de grond de stabiliteit verzekeren (22).

Een perceel moet als bebouwd worden beschouwd wanneer, krachtens een bouwvergunning, de oprichting van een voor bewoning bestemd gebouw is aangevat op 1 januari van het belastingjaar. (23)

De samenvoeging van een niet-bebouwd perceel dat later is verworven door de eigenaar van een voor bewoning bebouwd perceel en als tuin rondom de woning wordt aangelegd, geeft op zich geen aanleiding tot vrijstelling van de belasting. Volgens de rechtspraak van het Hof van Cassatie behouden de kavels hun afzonderlijke identiteit (24). Alleen maar indien de kavels ook effectief worden samengevoegd ingevolge een verkavelingswijziging, zou de voorwaarde voor belastbaarheid ophouden te bestaan.

3. een niet-bebouwde grond

Ook dit begrip moet uiteraard in de context van het decreet geïnterpreteerd worden. Dit betekent dat alleen maar de bouwwerken die thuis horen in de woonzone of in de industriezone aanleiding tot vrijstelling kunnen geven. De onder (2) genoemde voorbeelden zijn hier evengoed geldig.

Bij het vaststellen of het om één of meer gronden gaat, moeten dezelfde criteria gehanteerd worden als die welke de diensten van het kadaster gebruikt. Zo vormt een woning slechts één kavel met een groentetuin, siertuin, park, aanhorigheden die al dan niet gebouwd zijn, wanneer alles aaneengrenst.

Indien een eigenaar echter door een latere aanvullende verwerving aaneenliggende gronden in één geheel verenigt blijft de belasting verschuldigd.

Om te bepalen wanneer een grond als bebouwd moet worden beschouwd, kan worden gesteund op de normen die volgens artikel 91 van het Wetboek van inkomstenbelastingen worden toegepast: een grond wordt als bebouwd beschouwd, wanneer de verkoopwaarde van het gebouw minstens 30 % van de verkoopprijs van het geheel bedraagt.

5. Leegstand en verkrotting

Het gewest heft twee verschillende belastingen in dit verband:

1. op leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten

2. op leegstand en verwaarlozing van gebouwen en/of woningen

De gemeente kan in beide gevallen opteren voor de heffing van een bijkomende eigen belasting of voor de heffing van opcentiemen op de gewestelijke belasting.

Het tarief van de beide gewestelijke belastingen is berekend op het kadastraal inkomen.

Artikel 464, 1°, van het W.I.B. (25) verbiedt de gemeenten, provincies en agglomeraties om opcentiemen of gelijkaardige belastingen op de grondslag of het bedrag van het kadastraal inkomen te heffen. Volgens een recent arrest van de Raad van State van 18 maart 2003, met nummer 117.154, slaat dit artikel op alle belastingen die het kadastraal inkomen als berekeningsgrondslag nemen.

De verbodsbepaling van het W.I.B. geldt voor gemeenten, provincies en agglomeraties. De gewestelijke leegstandsheffing komt niet in het gedrang. Er kan dus besloten worden dat de gemeentelijke opcentiemen hierop eveneens mogelijk blijven: zij hebben immers niet het K.I. als grondslag maar wel het bedrag van de gewestelijke belasting (26).

Dit standpunt wordt in de rechtsleer in twijfel getrokken (27): er kan ook geargumenteed worden dat een opcentiem die dezelfde aard heeft als de basisbelasting, in feite ook het K.I. als berekeningsgrondslag heeft indien de basisbelasting op het K.I. is berekend.

a) leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten

De gewestelijke heffing is geregeld door :

— het decreet van 19 april 1995 (*Belgisch Staatsblad* 13/09/95) houdende maatregelen ter bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten, gewijzigd bij decreten van 20 december 1996, 8 juli 1997, 14 juli 1998, 30 juni 2000, 9 maart 2001, 6 juli 2001, 5 juli 2002, 27 juni 2003 en 19 december 2003

— het bijhorende uitvoeringsbesluit van 1 juli 1997 (*Belgisch Staatsblad* 1 oktober 97), gewijzigd bij het besluit van 19 december 1998 (*Belgisch Staatsblad* 5 februari 99) en 8 juni 2001

— en de bijhorende omzendbrief RO/99/03 van 10 juni 1999 (*Belgisch Staatsblad* 24 juli 99).

Gemeenten die besluiten tot de heffing van opcentiemen op de gewestelijke heffing op leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten moeten dit per aangetekende brief uiterlijk op 1 maart van het jaar waarin de heffing betekend wordt, melden aan :

Administratie ABAFIM

Afdeling Financieel Management

Phoenixgebouw

Koning Albert II-laan 19, bus 7

1210 BRUSSEL

b) leegstand en verwaarlozing van gebouwen en/of woningen

De gewestelijke heffing is geregeld door :

— het decreet van 22 december 1995 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1996, zoals diverse malen gewijzigd, en recent nog bij decreet van 5 mei 2004.

— het besluit van de Vlaamse Regering van 2 april 1996 (*Belgisch Staatsblad* 1 mei 96) betreffende de heffing ter bestrijding van leegstand en verkrotting van gebouwen en/of woningen, zoals gewijzigd bij besluiten van 15 juli 1997, 23 juli 1998, 6 oktober 1998 en 13 december 2002;

— en de bijhorende omzendbrief BA 96/9 van 29 april 1996;

Gemeenten die besluiten tot de heffing van opcentiemen op de gewestelijke heffing op leegstand en verwaarlozing van gebouwen en/of woningen moeten dit per aangetekende brief melden binnen de maand na de inwerkingtreding van het reglement aan :

Administratie ABAFIM

Afdeling Financieel Management

Phoenixgebouw

Koning Albert II-laan 19, bus 7

1211 BRUSSEL

Het decreet van 5 mei 2004 heeft een aantal grondige wijzigingen aangebracht in de modaliteiten en in de procedure voor de vestiging van de gewestelijke heffing op leegstand en verwaarlozing van gebouwen en/of woningen. Daarnaast zijn ook twee nieuwigheden te vermelden :

— Artikel 19 : aanslagen die betrekking hebben op de opnames in de inventaris vanaf 1 januari 2002 tot en met 31 december 2003, worden als niet bestaande beschouwd. Dit geldt dus ook voor de gemeentelijke opcentiemen die er eventueel op zouden geheven zijn;

— Artikel 3 : hierin is de mogelijkheid voorzien dat de gemeente de gewestelijke heffing voor haar grondgebied zou vervangen door een eigen gemeentebelasting. Er zijn wel verschillende voorwaarden aan verbonden :

— De gemeenten kunnen, op aanvraag onder welbepaalde voorwaarden, vastgelegd door de Vlaamse Regering, vrijgesteld worden van de gewestelijke heffing en een eigen heffingsstelsel hanteren;

— Het heffingsstelsel moet minimaal de regeling van het decreet overnemen en kan het verder aanvullen;

— De gemeente moet een huisvestings- en pandenbeleid voeren waarin het eigen heffingsstelsel kadert;

— De gemeenten moeten voldoen aan drie van de criteria genoemd in artikel 193 § 1, eerste lid, van het decreet van 18 mei 1999 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening. Dit betekent dat zij moeten beschikken over drie van de volgende criteria :

— een goedgekeurd gemeentelijk ruimtelijk structuurplan

— een gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar

— een conform verklaard plannenregister

— een vastgesteld vergunningenregister

— een register van de onbebouwde percelen

6. Tewerkgesteld personeel en motoren

Deze belastingen zijn ontstaan als indiciaire belastingen : de getalsterkte van het tewerkgesteld personeel en het gezamenlijk vermogen van de motoren golden als indicator voor de belangrijkheid van een bedrijf. Tot voor kort moesten de beide belastingen nog samen geheven worden en tegen eenzelfde aanslagvoet. Men wilde immers voorkomen dat één van beide productiefactoren, arbeid of kapitaal, zwaarder zou worden belast dan de andere. Sinds 1996 is deze koppeling niet langer verplicht en kunnen deze belastingen ook elk afzonderlijk geheven worden (28).

De heffing van een belasting op tewerkgesteld personeel is eigenlijk niet meer aanvaardbaar nu het beleid de werkgelegenheid juist moet aanmoedigen.

a) tewerkgesteld personeel

De belasting is toepasselijk op het personeel, tewerkgesteld binnen het grondgebied van de gemeente, en wordt berekend op basis van de tewerkstelling tijdens het jaar dat het belastingjaar voorafgaat. Dit aantal wordt verhoudingsgewijs verminderd voor vormen van deeltijdse tewerkstelling of voor tewerkstelling gedurende kortere periodes van het jaar.

Het aantal bedienden kan worden berekend op basis van de gemiddelde maandelijkse personeelsbezetting. Het aantal arbeiders kan worden vastgesteld door deling van het aantal effectieve arbeidsdagen door 250 of 300, naargelang het stelsel van de vijf- of de zesdagenweek in voege is.

Het maximumtarief bedraagt 30 euro per tewerkgestelde persoon.

De belasting is niet verschuldigd voor :

— dienstboden;

— kinderen en schoonkinderen in dienst van hun ouders;

— leerlingen die deeltijds werken, deeltijds leren (29);

— overheidsbesturen, instellingen die door wettelijke bepalingen vrijgesteld zijn van belastingen en instellingen zonder winstoogmerk (30).

Wegens de aard van deze belasting is het logisch dat uitzendkrachten worden meegerekend bij de effectieve werkgever. In de wetgeving betreffende uitzendarbeid wordt deze aangeduid als de gebruiker.

Uitzendarbeid is evenwel het voorwerp van specifieke overeenkomsten : de uitzendkracht sluit inderdaad een overeenkomst met het uitzendkantoor en niet met de gebruiker. Zo staat het uitzendkantoor in voor de betaling van het loon en van de sociale zekerheidsbijdragen.

Om praktische redenen is het dan ook aanvaardbaar dat de gemeente, indien ze dit verkiest, de belasting op het tewerkgesteld personeel inzake uitzendkrachten, ten laste legt van de uitzendkantoren. De werkelijke last van de belasting kan via de overeenkomst tussen de gebruiker en het uitzendkantoor immers afgewenteld worden op de gebruiker. In dit geval moet dubbelbelasting echter voorkomen worden, bijvoorbeeld door in de belastingverordening te vermelden dat uitzendkrachten niet genoemd worden in de belastingaangifte van de gebruikers (31).

Normaal gezien zijn er geen redenen meer om nog specifieke regels toe te passen voor de berekening van de getalsterkte van het thuiswerkend personeel. Tenzij de gemeente daartoe wel een speciale verantwoording heeft, worden zij gewoon meegerekend (32).

Om de vestiging van nieuwe bedrijven aan te moedigen kan ontheffing van de belasting verleend worden aan nieuwgevestigde bedrijven gedurende een korte periode van bijvoorbeeld 5 jaar (33).

b) motoren

De belastbare grondslag van deze belasting is het gebruik van motoren bij de uitoefening van de bedrijfsactiviteit. Dit gebruik kan immers gelden als een goede indicator voor het belang van de bedrijfsactiviteit.

Het maximumtarief bedraagt 30 euro per kW.

Voor de berekeningsbasis kan de gemeente zich baseren op het totaal vermogen van de verschillende motoren die beschikbaar zijn in het bedrijf op 1 januari van het belastingjaar. Op die manier wordt echter absoluut geen rekening gehouden met periodes van inactiviteit of verminderde activiteit. Billijkheidshalve en niet het minst wegens de grote bedragen die met deze belasting kunnen zijn gemoeid, is het toch aan te raden om in mindere of meerdere mate rekening te houden met de werkelijke activiteit gedurende de referentieperiode (meestal het jaar dat voorafgaat aan het belastingjaar) :

— door vermenigvuldiging van het totaal vermogen met de simultaanfactor.

Deze is bedoeld om rekening te houden met normale, korte periodes van stilligging die echter niet het gevolg zijn van een vermindering van de bedrijfsactiviteit. De weerslag ervan wordt groter geacht naarmate een bedrijf over meerdere motoren beschikt. De simultaanfactor kan dus alleen maar toegepast worden voor bedrijven die meerdere motoren in gebruik hebben. De factor is gelijk aan de eenheid van een motor, verminderd met 1/100 per extra motor, tot de 31e motor. Daarna blijft de factor onveranderd. De simultaanfactor kan dus variëren tussen 0,99 en 0,70.

— door het toekennen van een belastingvermindering voor het tijdelijk stilliggen.

Deze vermindering wordt toegekend voor het stilliggen van motoren gedurende een maand of langer en wordt berekend in verhouding tot het aantal maanden van stilliggen (34).

Een evenredige vermindering, vergelijkbaar met het stilliggen gedurende een maand of langer, kan worden toegekend aan bedrijven die met de R.V.A. een overeenkomst hebben gesloten inzake arbeidsvermindering wegens economische oorzaken om ontslag van personeel te voorkomen; dit kan bijvoorbeeld het geval zijn, indien de activiteit beperkt is tot één dag op vier weken of één week werk na vier weken inactiviteit (35).

— door de vereenvoudigde berekening op basis van het maximumkwartiervermogen.

Wanneer de installaties van een bedrijf voorzien zijn van meetapparatuur voor het maximumkwartiervermogen waarvan de opnemingen maandelijks door de leverancier van de elektriciteit worden gedaan met het oog op het factureren ervan, kan de belasting vastgesteld worden op basis van een belastbaar vermogen, gelijk aan het rekenkundig gemiddelde van de twaalmaandelijks kwartiervermogens van het jaar dat voorafgaat aan het belastingjaar (36).

Deze berekeningswijze is maar mogelijk, indien het bedrijf over de vereiste meetapparatuur beschikt en indien de belastingplichtige erom verzoekt. Dit verzoek moet schriftelijk ingediend worden bij het gemeentebestuur voor 31 januari van het belastingjaar.

Indien deze vereenvoudigde berekening wordt toegepast, wordt impliciet rekening gehouden met effectieve periodes van stilliggen. Om de gelijke behandeling van de belastingplichtigen zoveel mogelijk te garanderen moet de verordening dan ook de vermindering voor het tijdelijk stilliggen bepalen voor belastingplichtigen die niet zouden opteren voor de vereenvoudigde procedure.

De belasting is verschuldigd voor de motoren, gebruikt voor de exploitatie van het bedrijf in alle vestigingen, ook in de bijgebouwen. Moeten als bijgebouw worden beschouwd, iedere instelling of onderneming of werf van om het even welke aard die gedurende een ononderbroken periode van minstens drie maanden op het grondgebied van de gemeente gevestigd is. De belasting is niet verschuldigd voor motoren, gebruikt in bijgebouwen die gedurende eenzelfde ononderbroken periode van minstens drie maanden gevestigd zijn op het grondgebied van een andere gemeente (37).

De belasting is verschuldigd voor alle motoren, ongeacht de energiebron.

De kracht van hydraulische motoren wordt berekend door omzetting van de kracht, uitgedrukt in PK, naar kW.

De belasting is niet verschuldigd voor :

— de motoren die heel het jaar stilliggen. De begin- en einddatum van de perioden van stilliggen moet ook schriftelijk worden meegedeeld aan het gemeentebestuur;

— de motor van een draagbaar toestel (facultatief);

— de motor van een elektrische generator voor het gedeelte van zijn vermogen dat bestemd is voor het drijven van de generator, dit om dubbelbelasting te voorkomen;

— de reservemotor, die alleen maar in uitzonderingsgevallen wordt gebruikt;

— de persluchtmotor;

— de motor uitsluitend gebruikt voor verwarming en verluchting (38);

— de motoren van voertuigen die onder de verkeersbelasting vallen of speciaal van deze belasting zijn vrijgesteld (39).

Om de vestiging van nieuwe bedrijven aan te moedigen, kan ontheffing van de belasting verleend worden aan nieuwgevestigde bedrijven gedurende een korte periode van bijvoorbeeld 5 jaar (40).

7. Vennootschappen

De rechtszekerheid van gemeentebelastingen op rechtspersonen of vennootschappen als dusdanig is betwistbaar.

In het arrest nr. 129.347 van 16 maart 2004 heeft de Raad van State een gemeentebelasting op vennootschappen vernietigd wegens strijdigheid met het gelijkheidsbeginsel. Volgens de Raad is het verschil in behandeling tussen vennootschappen en anderen die een economische activiteit uitoefenen niet verantwoord. Dat vennootschappen doorgaans groter zijn dan eenmanszaken is onvoldoende reden om eenmanszaken zonder meer van de belasting vrij te stellen. Ook de bijdrage via de aanvullende personenbelasting omwille van de inschrijving in het bevolkingsregister is geen pertinent criterium omdat het genot van de collectieve dienstverlening, noch de hinder die de uitoefening van

de economische activiteit teweebrengh, enig verband vertonen met de plaats van inschrijving in de bevolkingsregisters. Het staat trouwens geenszins vast dat natuurlijke personen die een eenmanszaak exploiteren op het grondgebied van de gemeente, daar ook effectief in de bevolkingsregisters zijn ingeschreven.

8. Omslagbelastingen

Anders dan bij de gewone aandeelbelastingen wordt bij omslagbelastingen vooraf bepaald hoeveel de totale opbrengst van de belasting zal bedragen. Daarna wordt dit bedrag over de belastingplichtigen omgeslagen volgens bepaalde criteria, meestal gewoon een bepaalde aanslagvoet per eenheid. Het systeem is nog gebruikelijk bij de belasting op groeven en op steenbakkerijen, maar deze belastingen kunnen evengoed als gewone aandeelbelastingen gevestigd worden.

a) groeven

Bij de vaststelling van het tarief moet bij deze belasting meer dan ooit rekening gehouden worden met de specifieke lokale omstandigheden :

- ecologische aspecten;
- financiële lasten ingevolge verhoogde kosten van wegenonderhoud door het zwaar vrachtvervoer dat met de winning gepaard gaat en ingevolge verhoogd politietoezicht;
- de aard, de kwaliteit en de toepassingsmogelijkheden van de gewonnen grondstof zelf;
- de concurrentiepositie van de ondernemingen in kwestie, die mag niet in het gedrang gebracht worden door de aanslagvoet van de gemeentebelasting.

Voor de gewone grondstoffenkwaliteiten, gewoon zand, leem en klei, die hoofdzakelijk worden aangewend in de bouwsector, geldt een richtinggevend tarief van 0,25 euro per m³.

In ruil voor andere voordelen kan met de producenten een hoger tarief worden afgesproken. Dit gebeurt dan wel op vrijwillige basis.

Voor hoogwaardige kwaliteiten van grind en fijn of wit zand die speciale toepassingen vinden in de glassector en in andere industriële sectoren, zijn hogere tarieven verantwoord. (41)

b) steenbakkerijen

Het richttarief bedraagt 0,17 euro per 1 000 eenheden rijnvormstenen. (42)

9. Kosteloze verspreiding van niet-geadresseerd drukwerk

De gemeentebelasting op de kosteloze verspreiding van niet-geadresseerd drukwerk (43) is vooral bedoeld als een aanvullende beleidsmaatregel. Zoals voor ander afval is de problematiek van voorkoming en verwerking van papierafval immers gereguleerd en georganiseerd door het Afvalstoffendecreet en door het Vlarea. Ook voor papier is de aanvaardingsplicht de regel (zie hoofdstuk 3 van het VLAREA). Deze plicht geldt ten aanzien van degene die het papier op de markt heeft gebracht, dus de uitgever van het drukwerk.

Deze aanvaardingsplicht wordt echter tot stand gebracht in een milieubeleidsvereenkomst tussen het Vlaams gewest en de betrokken sectoren.

Een dergelijke overeenkomst werd ondertekend op 17 april 1998 en gepubliceerd in het *Belgisch Staatsblad* van 10 februari 1999. Er is destijds in overeen gekomen dat 0,15 frank (0,0037 euro) per in verbruik gebrachte kg papier wordt gestort in een fonds dat onder de gemeenten moet verdeeld worden.

Een dergelijke bijdrage volstaat absoluut niet om de ophalings- en verwerkingskosten van de gemeente te dekken. Bovendien werd deze overeenkomst slechts voor een duur van vijf jaar bedongen en blijkt het momenteel erg moeilijk om tot een nieuwe overeenkomst te komen.

Daarom meen ik dat een gemeentebelasting die de werkelijke ophalings- en verwerkingskosten dekt, aanvaardbaar is.

Ik dring toch aan op gematigdheid inzake de aanslagvoeten om de concurrentiepositie van de betrokken ondernemingen niet te zeer in het gedrang te brengen. Vooral de grafische sector wordt soms zwaar getroffen door deze gemeentebelasting.

Het beleidsoogmerk van deze gemeentebelasting bestaat er onder meer in de nodeloze verspreiding van papier te voorkomen. Daarom is het aan te raden de aanslagvoeten vast te stellen in functie van het volume verspreid papier of om de aanslagvoeten te differentiëren naargelang het formaat van de verspreide publicatie. Eenzelfde hoog tarief aanrekenen voor een dikke reclamefolder en voor een publicatie van slechts één bladzijde van A4-formaat, of kleiner, is strijdig met het gelijkheidsbeginsel en geeft ook geen aansporing om het drukwerk, en dus de hoeveelheid op te halen papier, zo klein mogelijk te houden.

Een tarief van 0,02 euro is al als hoog te beschouwen en zou dus redelijkerwijs moeten gepaard gaan met een verminderd tarief voor publicaties van bijvoorbeeld maximum A4-formaat.

De mate en de aard van de bedrukking van het verspreide drukwerk houden geen verband met aard en doel van deze belasting.

Anderzijds is het wenselijk dat een belangrijke vermindering of zelfs vrijstelling van belasting wordt verleend aan de belastingplichtigen die kunnen aantonen dat zij de door het VLAREA opgelegde verplichtingen nakomen. Afdeling 2 van hoofdstuk 3 van het VLAREA (het Vlaams reglement inzake afvalvoorkoming en -beheer, vastgesteld bij het besluit van de Vlaamse Regering van 5 december 2003 en gepubliceerd in het *Belgisch Staatsblad* van 30 april 2004) beschrijft de specifieke regeling inzake drukwerkafval. Ingevolge deze bepalingen moeten papierproducenten en papierinvoerders aan de OVAM meedelen hoe zij hun verplichtingen nakomen en dit via :

- ofwel een afvalpreventie- en afvalbeheerplan;
- ofwel een milieubeleidsvereenkomst;

Het voorleggen van een dergelijk plan of een dergelijke overeenkomst kan aanleiding zijn tot het verlenen van belastingvrijstelling of -vermindering.

Het Vlaamse Gewest zoekt nog naar nieuwe mogelijkheden om een volledige kostendekking van de papierverwijdering door de sector zelf te laten dragen. Overeenkomstig het uitvoeringsplan huishoudelijke afvalstoffen 2003-2007 dat de Vlaamse Regering heeft vastgesteld op 18 december 2002 en overeenkomstig het nieuwe VLAREA is het de bedoeling om de sector voor 100 % verantwoordelijk te stellen voor de kosten van inzameling en verwerking.

Indien de volledige kostendekking is gerealiseerd, heeft de gemeentebelasting op de kosteloze verspreiding van reclame geen reden van bestaan meer. Zolang dit niet het geval is, kan de gemeente een belasting blijven heffen op de kosteloze verspreiding van drukwerk.

10. Huisvuil

Het gewestelijk beleid is uitvoerig uiteengezet in het Uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen 2003-2007, vastgesteld door de Vlaamse Regering op 18 december 2002. Hierin is uitgegaan van de afvalverwerkingshiërarchie : eerst en bij voorkeur voorkomen, dan recycleren, en als dat niet kan verbranden en, slechts in de laatste plaats, storten van afval.

De gemeentebelastingen inzake huisvuilophaling moeten erop gericht zijn om dit voorkeerbeleid van preventie en recyclage te ondersteunen. Zoals ook uit het uitvoeringsplan blijkt moet hierbij uitgegaan worden van het principe « de vervuiler betaalt ». Diftar (gedifferentieerde tarieven) is daartoe het meest geschikte instrument.

Concreet komt dat meestal neer op een vrij hoge vergoeding, hetzij een contantbelasting of retributie per verplicht te gebruiken huisvuilzak of per te kleven sticker. Deze vergoeding weerspiegelt de verwerkingskost van het huisvuil; het is geenszins de bedoeling dat er « winsten » zouden gemaakt worden via de verkoop van de huisvuilzak aan zeer hoge tarieven, zodat de belasting ook voor andere doeleinden dan het afvalbeleid zou kunnen aangewend worden. Te hoge tarieven stimuleren immers het ontwijkgedrag van de gezinnen, wat dan ook weer schadelijk is voor het leefmilieu en dus strijdig met het afvalbeleid.

In de tabellen 57 en 58 van het Uitvoeringsplan geeft OVAM voorstellen van tarieven inzake de huisvuilbelasting, voor de ophaalmethode en voor de brengmethode. Deze tarieven zijn vastgesteld zowel rekening houdend met de kostprijs per fractie (GFT, PMD, restafval, grofvuil...) als met het gewild regulerend effect van de belasting (44)

Er zijn ook nog meer nauwkeurige diftar-systemen waarbij de hoeveelheid huisvuil in de container per ophaalbeurt wordt gewogen. Dergelijke systemen zorgen voor een nog eerlijker verdeling van de kosten.

In ieder geval wordt best gewerkt met een getrapt systeem van tarifiering voor de inzameling van de verschillende afvalfracties (45). Restafval dient opvallend duurder te zijn dan het selectief ingezameld afval zodat het sorteren en selecteren wordt aangemoedigd.

De jaarlijkse forfaitaire huisvuilbelasting bevordert deze beleidsdoeleinden niet en zou integendeel eerder volumevermeerderend werken wanneer ze niet gecombineerd wordt met een tarifiering in functie van de aard en de hoeveelheid aangeboden afvalstoffen. Deze forfaitaire belasting past in feite niet meer in het gewestelijke afvalbeleid dat gebaseerd is op het principe de vervuiler betaalt, en wordt best vervangen door een contantbelasting op basis van een diftarsysteem.

Om ervoor te zorgen dat de gewestelijke afvalnorm gehaald wordt moet er ook omzichtig omgesprongen worden met sociale correcties: het toekennen van sociale voordelen aan bepaalde bevolkingscategorieën is in feite niet verenigbaar met de aard en het doel van deze belasting, noch met haar beleidsondersteunend karakter. Nochtans zijn gebruikelijke voordelen, onder de vorm van belastingverminderingen voor bijvoorbeeld wezen, invaliden en gepensioneerden, genietters van een leefloon, aanvaardbaar.

11. Stortplaatsen

a) opcentiemen op de gewestelijke milieuheffing (46)

Artikel 47, § 7 van het decreet van 2 juli 1982 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen, zoals aangevuld door artikel 67 van het decreet van 21 december 1990, geeft aan de gemeenten de mogelijkheid om een beroep te doen op de medewerking van OVAM met het oog op de inning van gemeentelijke opcentiemen op de door het gewest geheven milieuheffing. De bedragen van de gewestelijke milieuheffing zijn opgenomen in het jaarlijks aangepaste artikel 47, § 2 van het afvaldecreet.

De voorwaarden betreffende de medewerking van OVAM aan de inning van de gemeentelijke opcentiemen zijn vervat in artikel 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 oktober 1991 (*Belgisch Staatsblad* 27 november 1991). Dat artikel vermeldt dat een eensluidend afschrift van het desbetreffend gemeenteraadsbesluit naar OVAM moet worden gestuurd. Dat gebeurt per aangetekende brief uiterlijk op 31 december van het jaar dat voorafgaat aan dat waarop de opcentiemen betrekking hebben aan OVAM gezonden worden. Het aantal opcentiemen mag niet meer bedragen dan 20. Bovendien moet het gemeenteraadsbesluit uitdrukkelijk vermelden dat voor de invordering van de opcentiemen een beroep op OVAM wordt gedaan.

OVAM houdt 5 % invorderingskosten in op het bedrag van de gemeentelijke opcentiemen op de milieuheffing (artikel 2).

Na afloop van elk kalenderjaar zendt OVAM aan elke gemeente die opcentiemen op de milieuheffing heft een lijst met vermelding van :

- naam en adres van de heffingsplichtigen die op het grondgebied van de gemeente gevestigd zijn;
- de hoeveelheid afvalstoffen waarvoor de milieuheffingen werden betaald, per heffingsplichtige;
- het totaal van de geïnde heffingen, per heffingsplichtige;
- de totale opbrengst van de opcentiemen die, op basis van de inningen, aan de gemeente toekomt;
- het bedrag van de aangerekende inningskosten en het bedrag dat aan de gemeente werd gestort.

Slechts indien het aantal opcentiemen maximum 20 bedraagt is OVAM gehouden tot medewerking aan de inning van de opcentiemen. Indien de gemeente een hoger aantal opcentiemen wenst te vestigen, moet zij zelf instaan voor de inning. De memorie van toelichting bij het decreet van 21 december 1990 heeft deze mogelijkheid uitdrukkelijk open gelaten : « Het staat de gemeenten uiteraard vrij de heffingen en/of opcentiemen in te stellen die zij wensen en deze met hun eigen middelen te innen. »

De gemeenten zijn niet gerechtigd opcentiemen op de gewestelijke milieuheffing te vestigen ten laste van intercommunale verenigingen. Dat volgt uit artikel 26 van de wet van 22 december 1986 waardoor intercommunale verenigingen vrijgesteld zijn van alle belastingen ten gunste van onder meer provincies en gemeenten. (47)

b) private stortplaatsen

Naast het innen van opcentiemen op de gewestelijke milieuheffing kan de gemeente ook een eigen gemeentebelasting vestigen op de stortplaatsen, gevestigd binnen haar grondgebied. Ook een dergelijke belasting mag slechts een aanvullend karakter hebben naast de gewestelijke heffing. De aanslagvoeten moeten dus redelijk verantwoord zijn en kunnen bepaald worden op basis van de aard en de hoeveelheid van het gestorte afval. (48)

Gelet op het principe « non bis in idem » kan deze belasting niet tegelijkertijd met de opcentiemen op de milieuheffing worden geheven.

c) aanvoeren van afval - laten aanvoeren van afval

De gemeente kan geen belasting heffen op de stortplaats die door een intercommunale vereniging wordt geëxploiteerd. Het zware vrachtvervoer van en naar de stortplaats zorgt nochtans voor heel wat hinder in de gemeenten. Daarom hebben sommige gemeenten een verordening opgesteld voor een belasting op het aanvoeren en het laten aanvoeren van afvalstoffen. De formulering van deze verordening kan leiden tot betwisting : de aanvoerder van het afval en degene die het afval laat aanvoeren, zouden de belastingplicht op elkaar kunnen afschuiven.

De gemeente kan daarom beter twee verordeningen aannemen : een verordening voor een belasting op het aanvoeren van afval en een verordening voor een belasting op het laten aanvoeren van afval. Indien het aanvoeren en het laten aanvoeren door twee (al dan niet natuurlijke) personen gebeurt, zijn beide personen een belasting verschuldigd. Indien deze beide activiteiten echter door dezelfde persoon (bijvoorbeeld een gemeente die het huisvuil zelf naar de stortplaats brengt) gebeuren, kan voor een van de beide belastingen een vrijstelling worden verleend. Dat kan bijvoorbeeld door het opnemen van de volgende bepaling in de verordening voor de belasting op het aanvoeren van afval : « Van deze belasting is vrijgesteld degene die belastingplichtig is inzake de belasting op het laten aanvoeren van hetzelfde afval. » Een omgekeerde formulering is ook mogelijk, maar is niet nodig indien de tarieven van de beide belastingen gelijk zijn. Indien het tarief van de ene belasting hoger is dan dat van de andere belasting, dan wordt de vrijstelling het best verleend voor de laagste belasting.

12. Sluikstorten (49)

Deze belasting is een vergoeding voor het weghalen van afval dat werd achtergelaten op plaatsen die daarvoor niet bestemd zijn. Het belastbaar voorwerp moet dus omschreven worden als belasting op het opruimen of verwijderen van sluikstortingen.

Om het beleid inzake het bevorderen van de openbare netheid te ondersteunen, kan de aanslagvoet vrij hoog zijn. Toch moet deze aanslagvoet aanvaardbaar blijven en mag hij niet ontaarden in een verkapte boete. Dat zou een misbruik betekenen van de fiscale bevoegdheid. Het achterlaten van afval op niet-reglementaire wijze is een overtreding waartegen moet worden opgetreden overeenkomstig de bepalingen van het afvaldecreet.

De belasting kan nochtans wel worden toegepast op het verwijderen van klein afval (sigarettenpeuken, drankblikjes, hondenpoep...)

13. Lijkbezorging

Ingevolge de Lambermontakkoorden, verwerkt in de bijzondere wet van 13 juli 2001 houdende overdracht van diverse bevoegdheden aan de gewesten en de gemeenschappen, behoort de materie van begraafplaatsen en lijkbezorging tot de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest. Deze aangelegenheid is nu geregeld in het decreet van 16 januari 2004 betreffende de begraafplaatsen en de lijkbezorging.

Artikel 2, zesde lid, van dit decreet voorziet nu uitdrukkelijk in de kosteloosheid van de lijkbezorging van inwoners van de gemeente (of van de gemeenten van het gemeentelijk samenwerkingsverband indien de begraafplaats door een intergemeentelijk samenwerkingsverband wordt beheerd) of van personen die er overleden zijn.

Behoudens het eventueel concessierecht mag de gemeente in deze gevallen dus geen enkele vorm van belasting of vergoeding vragen; dit geldt voor alle wijzen van lijkbezorging: begraving van stoffelijk overschot, van as of urne, uitstrooiing van as, bijzetting in een columbarium.....

Artikel 17, § 1, van het decreet voorziet wel een uitzondering bij begraving in een grafkelder: in afwijking van artikel 2, zesde lid, kan hiervoor wel een vergoeding gevraagd worden.

Artikel 14 van het decreet voorziet bovendien in de kosteloosheid van de lijkbezorging van behoeftigen. Deze kosten vallen ten laste van de gemeente waar zij in de bevolkingsregisters, het vreemdelingen- of het wachtregister ingeschreven waren.

Er zijn geen andere fiscale bepalingen opgenomen in het decreet. Zoals voorheen diene de gemeenten dus zelf te bepalen of het verantwoord is om een belasting te heffen op de verschillende wijzen van lijkbezorging van personen die niet in de gemeente (of het gemeentelijk samenwerkingsverband) woonden of er niet overleden zijn.

Zoals voorheen moet er, bij de vaststelling van het tarief uiteraard zorg voor gedragen worden dat elke mogelijke discriminatie op grond van filosofische of godsdienstige overtuiging uitgesloten is. In de geest van het decreet moet er bovendien over gewaakt worden dat de vrije keuze van de betrokkenen inzake de wijze van lijkbezorging zorgvuldig wordt gerespecteerd. Hieruit volgt dat er geen verschil kan zijn tussen de aanslagvoeten naargelang de vorm van lijkbezorging: begraving, bijzetting in een columbarium, asverstrooiing.

Voor de belasting op opgravingen kan een gedifferentieerd tarief verantwoord zijn naargelang het gaat om de opgraving van kisten of de verplaatsing en de opgraving van asurnen. De arbeidsintensiteit en de hygiënische omstandigheden kunnen in die drie gevallen immers zeer verschillen.

De vergoedingen, verschuldigd voor begraafplaatsconcessies, zijn retributies. Net als andere retributiereglementen moeten de gemeenteraadsbesluiten waarin de tarieven van de concessies zijn vastgesteld, aan de toezichthoudende overheid worden toegezonden.

Voor verdere details inzake concessies verwijs ik naar de tekst van het decreet en de toelichtende bepalingen in de omzendbrief die hoort bij het decreet.

Pro memorie

De wet van 28 januari 1975 betreffende de gemeentebelasting op het lijkenvervoer verbiedt het heffen van een gemeentebelasting op het vervoer van lijken van personen die in de gemeente overleden zijn, maar die ter aarde worden besteld op de begraafplaats van een andere gemeente, en waarvoor geen gebruik wordt gemaakt van de lijkwagen van de gemeente of van haar vergunninghouder.

14. Honden

De belasting op honden kan een nieuwe functie vervullen als beleidsondersteunende maatregel in het bestrijden van overlast:

- door lawaaihinder;
- door bevuling van straten en trottoirs.

Een verhoging van het tarief kan wenselijk zijn:

— voor gevaarlijke honden. Een lijst van gevaarlijke honden was opgenomen in de bijlage van het ministerieel besluit van 21 oktober 1998 houdende bijzondere maatregelen voor de identificatie en de registratie van bepaalde categorieën van honden, zoals gepubliceerd in het *Belgisch Staatsblad* van 29 oktober 1998 (50);

- indien eenzelfde eigenaar meer dan één hond heeft.

Vrijstelling van het tarief is wenselijk voor honden van gehandicapten en eventueel voor speurhonden.

Een beperking van het tarief tot een bepaald belastingtotaal is wenselijk voor hondenkwekers, hondenhandelaars, dierenasielen en dierenpensjons.

15. Schotelantennes, masten en pylonen

a) schotelantennes

De gemeentebelasting op schotelantennes is door de Europese Commissie strijdig bevonden met artikel 49 van het EG-verdrag dat het vrij verkeer van diensten waarborgt (51). Op 26 mei 1999 heeft de Commissie hieromtrent een met redenen omkleed advies uitgebracht.

Artikel 49 houdt een absoluut discriminatieverbod in, zowel ten aanzien van de dienstverstrekkers als ten aanzien van de bestemmelingen van de verstrekte dienst. Een specifieke richtlijn (89/552/EEG, gewijzigd bij richtlijn 97/36/EG) past dat algemeen beginsel bovendien toe op de vrijheid van ontvangst en van het doorgeven van televisie-uitzendingen.

De gemeentebelasting op schotelantennes wordt door de Europese Commissie geïnterpreteerd als ongeoorloofd protectionisme ten voordele van de kabeldistributie. De maatregel heeft bovendien discriminerende gevolgen voor:

- bepaalde categorieën van kijkers en luisteraars;
- buitenlandse radio- en televisiestations;
- ondernemingen die zich bezig houden met het doorgeven per satelliet.

Met de heffing van een gemeentebelasting op schotelantennes wil men het gebruik van deze apparaten afraden. Schotelantennes hebben immers een onesthetisch en landschapverstorend karakter. Deze verantwoording voldoet volgens de Europese Commissie echter niet aan het noodzakelijkheids criterium, noch aan de evenredigheidsvereiste: alleen een dwingende reden van algemeen belang zou een heffing van een gemeentebelasting kunnen rechtvaardigen. Bovendien is zo'n fiscale maatregel ongeschikt om het gestelde stedenbouwkundige doel te realiseren.

Er mogen dus geen gemeentebelastingen meer geheven worden op schotelantennes.

b) masten en pylonen

De gemeentebelasting op relaisstations voor telecommunicatie werd in Vlaanderen voor het eerst ingevoerd in 1998. Ook zij werd verantwoord door het onesthetische en landschapsverstorende karakter van de masten of pylonen. Inzonderheid was het de bedoeling om de betrokken ondernemingen in de sector aan te zetten om gebruik te maken van dezelfde infrastructuur.

Deze gemeentebelasting heeft haar bestaansreden inmiddels verloren sinds het totstandkomen van de Telecomcode, op 4 juni 1998 ondertekend door het Vlaamse Gewest en de drie GSM-operatoren die in de sector actief zijn. Hierin zijn afspraken gemaakt betreffende de meest verantwoorde stedenbouwkundige inplanting van de masten, hun afmeting, hun kleur en hun locatie. Mede hierdoor beschikt de gemeente nu over een adequaat instrument om het landschapsschoon te beschermen. Zij kan het verlenen van een vergunning immers afhankelijk stellen van het naleven van de in de code opgenomen normen.

Indien deze belasting toch nog wordt geheven moet ze tegen een redelijk tarief gevestigd worden per pyloon. Het landschapsstorend element is immers de pyloon of mast en niet de daarboven bevestigde ontvanger/zender die veel minder zichtbaar is.

In dit verband wijs ik er trouwens op dat verschillende rechtbanken de gemeentebelasting op GSM-masten in strijd hebben bevonden met het gelijkheidsbeginsel. Een belasting waarin ter verantwoording verwezen is naar de landschapverstoring door GSM-masten is inderdaad discriminerend ten opzichte van andere, gelijkaardige antennes of masten die niet aan de belasting onderworpen zijn. Daarom wordt beter gekozen voor een meer algemene omschrijving, bijvoorbeeld de volgende :

Er wordt een belasting geheven op masten en pylonen geplaatst op het grondgebied van de gemeente, in open lucht en zichtbaar vanaf de openbare weg.

Voor de toepassing van dit reglement wordt verstaan onder :

mast : een verticale structuur, ongeacht de hoogte, die geplaatst wordt op een dak of andere bestaande constructie met een hoogte van minimaal..... (bijvoorbeeld 20) meter.

pyloon : een individuele verticale constructie die opgericht wordt op het niveau van het maaiveld met een hoogte van minimaal.... (bijvoorbeeld 20) meter.

Constructies voor het produceren van windenergie of andere vormen van groene stroom mogen in dit verband niet belast worden. Dit zou strijdig zijn met het gewestelijk beleid dat aanstuurt op een zo groot mogelijk aandeel van groene stroom binnen de totale energieproductie.

16. Tweede verblijven (52)

a) het begrip tweede verblijf

Een tweede verblijf is elke private woongelegenheden die voor de eigenaar of de huurder ervan niet tot hoofdverblijf dient maar die op elk ogenblik door hen voor bewoning kan worden gebruikt.

Tweede verblijven zijn landhuizen, bungalows, appartementen, weekendhuisjes, optrekjes en alle andere vaste woongelegenheden, met inbegrip van de met chalets gelijkgestelde caravans en die al of niet ingeschreven zijn in de kadastrale legger.

Lokalen die uitsluitend bestemd zijn voor het uitoefenen van een beroepsactiviteit, garages, tenten, verplaatsbare caravans en woonaanhangwagens worden niet als tweede verblijf beschouwd.

Op tenten, verplaatsbare caravans en woonaanhangwagens is eventueel wel de belasting op het kamperen van toepassing.

b) de belastingplichtige

Om een gemakkelijke invordering van de belasting op tweede verblijven te verzekeren, verdient het de voorkeur dat de eigenaar van het tweede verblijf wordt aangewezen als de belastingplichtige. Zijn belastingplicht geldt ook wanneer het tweede verblijf verhuurd wordt of tijdelijk niet gebruikt wordt. Zijn belastingplicht geldt ongeacht het feit of hij al of niet is ingeschreven in de bevolkingsregisters van de gemeente.

Indien de gemeente daartoe goede redenen heeft en geen bijkomende invorderingsproblemen verwacht van deze wijze van belastingvestiging, mag ze de belasting ten laste leggen van de gebruiker van het tweede verblijf.

c) de aanslagvoet

Meer dan andere belastingen treft de gemeentebelasting op tweede verblijven vooral mensen die niet in de gemeente zijn ingeschreven. Om geen onbillijke verschuiving van de belastingdruk te creëren naar personen die niet in de bevolkingsregisters van de gemeente zijn ingeschreven en die er dus niet kiesgerechtigd zijn, moet de aanslagvoet van deze belasting dan ook gematigd blijven, zeker indien de hoofdbelastingen, de opcentiemen op de onroerende voorheffing en de aanvullende personenbelasting, beneden het gemiddelde liggen.

Een tarief boven 650 euro kan inzake deze gemeentebelasting niet meer als gematigd beschouwd worden.

De aanslagvoet wordt meestal forfaitair bepaald.

Gedifferentieerde aanslagvoeten zijn toegelaten rekening houdend met bijvoorbeeld de ligging van het tweede verblijf in een welbepaalde zone van de gemeente of met de waarde van het tweede verblijf. Uiteraard moeten hierbij verantwoorde en objectieve criteria gehanteerd worden. Het kadastraal inkomen kan voorlopig niet als berekeningsgrondslag dienen ingevolge de nieuwe interpretatie die de raad van State heeft gegeven aan artikel 464, 1°, van het W.I.B. (zie het arrest nr. 117.154 van 18 maart 2003).

Een differentiatie van het tarief van het tweede verblijf is wenselijk, zeker indien hoge aanslagvoeten worden vastgesteld. Hiermee zou kunnen tegemoet gekomen worden aan terechte klachten van verschillende belastingplichtigen die slechts over een bescheiden tweede verblijf beschikken en toch hetzelfde hoge tarief moeten betalen als eigenaars van luxueuze gelegenheden.

17. Kamperen en verblijfsbelasting

a) kamperen

De belasting op het kamperen kan worden vastgesteld op basis van de totale gebruikte oppervlakte van het terrein of van het aantal standplaatsen.

Voor de te hanteren omschrijving van kampeerplaatsen kan worden verwezen naar het decreet van 3 maart 1993 houdende het statuut van de terreinen voor openlucht recreatieve verblijven.

De belasting is verschuldigd door de exploitant van de camping. Zo kan de invordering gemakkelijker verlopen en bovendien kan de exploitant de belasting doorrekenen aan de kampeeders.

Aangezien het hier een sociale vorm van recreatie betreft, moeten de aanslagvoeten gematigd blijven.

b) de verblijfsbelasting

De verblijfsbelasting kan geheven worden op het verhuren van appartementen of kamers in hotels, pensions, logementen en dergelijke.

Ook hier is het beter om de exploitant aan te wijzen als belastingschuldige. Hij kan de belasting immers doorrekenen aan de gast.

Deze belasting wordt berekend per overnachting maar kan ook forfaitair worden vastgesteld op basis van het aantal kamers. Deze belasting krijgt overigens dikwijls ook de naam « belasting op het verhuren van kamers ».

c) niet cumuleren!

De belasting op het kamperen, de verblijfsbelasting en de belasting op tweede verblijven kunnen uiteraard niet gelijktijdig worden geheven op eenzelfde verblijf.

18. Vertoningen en vermakelijkheden

De belasting op vertoningen en vermakelijkheden was oorspronkelijk een rijksbelasting waarop de gemeenten opcentiemen konden heffen. Toen deze rijksbelasting in 1948 werd opgeheven konden de gemeenten zelf een gelijkaardige belasting heffen ten eigen bate.

Het toenmalige Ministerie van Binnenlandse Zaken maakte in 1949 een modelverordening die gebaseerd was op de vroegere rijksbelasting. In dit model werd een indirecte gemeentebelasting voorgesteld ten laste van de organisator van vertoningen en vermakelijkheden waarvoor een entreegeld moest betaald worden : bals, muziek-, theater-, circus- en filmvoorstellingen, hondenwedrennen, hanengevechten....

Het bedrag van de belasting was vastgesteld in functie van de bruto-ontvangsten : een percentage van de ticketverkoop, eventueel vermeerderd met een gedeelte van de vestiairegelden, de verkoop van programma's, de opbrengst van consumpties....

Deze modelverordening is tot op de dag van vandaag nog in gebruik, zij het meestal met een modernere formulering van het belastbaar voorwerp.

Ingevolge recente rechtspraak is de berekeningsgrondslag van deze belasting echter onwettig bevonden. De ontvangsten waarop de belasting berekend is maken immers een wezenlijk bestanddeel uit van het inkomen van de organisator, dus van de grondslag van de inkomstenbelastingen. Om die reden is deze gemeentebelasting strijdig met artikel 464, 1°, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen.

Een gemeentebelasting op vertoningen en vermakelijkheden blijft nochtans verantwoord omdat deze evenementen een geconcentreerde publiekstoeleefing teweeg brengen binnen een kort tijdsbestek en binnen een beperkte ruimte. Voor de gemeente volgen hieruit onvermijdelijk bijkomende verplichtingen en kosten inzake veiligheid, orde en onderhoud van het openbaar domein.

Deze kosten zullen wellicht evenredig zijn met het aantal bezoekers en eventueel ook met de aard van het evenement.

Het is dan ook aangewezen om voor de berekening van de belasting rekening te houden met het aantal deelnemers of bezoekers van de belaste evenementen.

19. Wedkantoren

Artikel 74 van het Wetboek van de met inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen verbiedt de provincies en de gemeenten belastingen te heffen op spelen en weddenschappen. Het tweede lid van het artikel 74 laat nochtans wel toe dat gemeenten en provincies een belasting heffen op agentschappen voor weddenschappen op paardenwedrennen toegelaten in het kader van artikel 66 van het wetboek.

Het artikel 66 van het wetboek voor het Vlaamse Gewest gewijzigd bij decreet (53) van 26 maart 2004. Daarin is sprake van wedkantoren in plaats van agentschappen voor weddenschappen op paardenwedrennen. Wedkantoren zijn houders van een vergunning voor het aannemen van weddenschappen op wedstrijden die in het buitenland plaatsvinden (54). Behalve deze begripsomschrijving is er inhoudelijk dus niets gewijzigd aan de gemeentelijke fiscale bevoegdheid.

Overeenkomstig artikel 74 van het wetboek mag de maximale aanslagvoet niet meer bedragen dan 62 euro per maand bedrijvigheid of per gedeelte daarvan.

20. Taxidiensten

a) exploitatie van taxidiensten

De gemeentebelastingen voor taxidiensten waren ook in het verleden reeds bij wet geregeld. Deze materie behoort nu tot de bevoegdheid van de gewesten. Ook de Vlaamse decreetgever heeft de gemeentebelasting op vergunningen voor taxidiensten uitvoerig geregeld in het decreet van 20 april 2001 betreffende de organisatie van het personenvervoer over de weg en tot oprichting van de Mobiliteitsraad van Vlaanderen. De hierna besproken fiscale bepalingen zijn pas in werking getreden op 1 juni 2004 (55) samen met de meeste andere bepalingen van het decreet. De gemeenten moesten immers voldoende tijd krijgen om hun reglementering inzake taxidiensten uit te werken of aan te passen.

Het decreet van 20 april 2001 voorziet dat de houders van een vergunning voor de exploitatie van een taxidienst kunnen onderworpen worden aan een jaarlijkse belasting.

Artikel 36 van het decreet bepaalt de maximumtarieven :

— hoogstens 250 euro per jaar en per voertuig vermeld in de akte van vergunning voor de exploitatie van een taxidienst (§ 2)

— hoogstens 450 euro per jaar en per voertuig vermeld in de akte van vergunning voor de exploitatie van een taxidienst en die gebruikt maakt van standplaatsen op de openbare weg (§ 2)

— bijkomend mag hoogstens 75 euro per jaar en per voertuig vermeld in de akte van vergunning, geïnd worden ten laste van de exploitanten van de taxidiensten zonder standplaats op de openbare weg maar uitgerust met radiotelefonie. (§ 4)

Het decreet laat een exploitant toe om met één voertuig zowel een taxidienst als een dienst voor het verhuren van voertuigen met bestuurder uit te baten mits vergunning en betaling van de desbetreffende belastingen :

— Voor de tweede vergunning hoogstens 500 euro per jaar en per voertuig vermeld in de akte van vergunning als de exploitant van een dienst voor het verhuren van voertuigen met bestuurder zijn voertuig eveneens mag inzetten om taxidiensten uit te voeren. (§ 3)

De maximumbedragen vermeld in de § 2, 3 en 4 van artikel 36 van het decreet worden aangepast volgens de schommelingen van het indexcijfer van de consumptieprijzen (§ 6)

Artikel 36 § 5 bepaalt nog een aantal modaliteiten van de belasting :

— de belasting is ten laste van de houder van de vergunning op 1 januari van het belastingjaar of op het moment van de afgifte van de vergunning

— de belasting is jaarlijks verschuldigd en voor het hele jaar, onafhankelijk van het moment waarop de vergunning werd afgegeven

— de vermindering van het aantal voertuigen geeft geen aanleiding tot belastingteruggave, evenmin als de opschorting of intrekking van de vergunning of het buiten werking stellen van een of meer voertuigen voor welke reden dan ook.

In geval de gemeente een belasting oplegt voor taxidiensten, dient zij dit op te nemen in een apart belastingsreglement.

b) diensten voor het verhuren van voertuigen met bestuurder

Artikel 49 bepaalt zelfs het tarief van de belasting voor de exploitatie van diensten voor het verhuren van voertuigen met bestuurder. Deze belasting wordt weliswaar door de gemeente geïnd ten bate van de gemeente maar de decreetgever heeft eenzelfde tarief vastgelegd voor gans het grondgebied van het Vlaamse gewest om te voorkomen dat de betrokken ondernemingen zich zouden vestigen waar de belasting het laagst is.

Het tarief bedraagt 250 euro per jaar en per in de akte van de vergunning vermeld voertuig (artikel 49 § 2).

Voor exploitanten van taxidiensten die bovendien hun voertuig inzetten als een dienst voor het verhuren van voertuigen met bestuurder, bedraagt het tarief 500 euro per jaar en per in de akte van de vergunning vermeld voertuig (artikel 49 § 3).

Andere modaliteiten van deze belasting zijn bepaald in artikel 49, § 4 en § 5. Zij komen overeen met deze bepaald in artikel 36 § 5.

opmerking

Gezien de tarieven opgelegd worden door de decreetgever moet er geen apart belastingsreglement opgemaakt worden; de belasting is hoedanook toepasselijk.

De tarieven kunnen natuurlijk best wel ter informatie opgenomen worden in het gemeentelijke reglement betreffende de taxidiensten en diensten voor het verhuren van voertuigen met bestuurder.

Parkeren

a) parkeergeld

Sinds de wet van 22 februari 1965 zijn de gemeenten gemachtigd om parkeergeld te heffen op motorrijtuigen. Deze wet is vervangen door artikel 37 van de wet van 7 februari 2003 houdende verschillende bepalingen inzake verkeersveiligheid. (56). Hierdoor worden de mogelijkheden tot heffing van een parkeergeld nog uitgebreid :

Artikel 37. Het enige artikel van de wet van 22 februari 1965 waarbij aan de gemeenten wordt toegestaan parkeergeld op motorrijtuigen in te voeren wordt als volgt vervangen :

Artikel 1. Enig artikel. Wanneer de gemeenten overeenkomstig de wetgeving en de reglementen op de politie van het wegverkeer, reglementen inzake parkeren vaststellen, die betrekking hebben op parkeren voor een beperkte tijd, het betalend parkeren en het parkeren dat voorbehouden is aan de bewoners, dan kunnen zij parkeerheffingen instellen die van toepassing zijn op motorvoertuigen.

Behalve voor het zogenaamd « betalend parkeren », omschreven in artikel 27.3 van de wegcode (57) kan nu dus ook een heffing gevraagd worden voor de andere vormen van beperking van de parkeertijd (in de blauwe zone, als bedoeld in de artikelen 27.1 en 27.2, en beperking van het langdurig parkeren bedoeld in artikel 27.5) en voor het parkeren voorbehouden aan bewoners (artikel 27ter).

Het is de bedoeling dat de heffing kan worden opgelegd « als een voertuig de parkeerplaats langer dan de voorziene tijd bezet houdt. » Dit blijkt uit de memorie van toelichting over artikel 37 van de wet. Daar is ook verduidelijkt dat die heffing niet gebruikt wordt als sanctie maar wel in ruil voor een geleverde dienst, namelijk, het beschikbaar stellen van een parkeerplaats door de gemeente. »

Ik herinner eraan dat de aanpassing van het verkeersreglement, bij het koninklijk besluit van 18 september 1991, een wettelijke basis heeft gegeven aan het dubbeltariefsysteem dat momenteel in veel gemeenten wordt toegepast en waarbij de parkeerder kan kiezen voor één van beide mogelijkheden :

— een korte parkeerduur, wat tot uiting komt door het voeden van de parkeermeter of de automaat voor een aangegeven korte periode;

— een langere parkeerduur, gewoonlijk voor een halve dag, met betaling van een relatief duurder parkeerticket. Als wordt vastgesteld dat de parkeerder niet heeft betaald voor zijn voertuig, wordt verondersteld dat hij voor de langere parkeertijd heeft gekozen.

— (daaraan kan nu nog een derde tarief worden toegevoegd voor overschrijding van de toegelaten langere duur)

Artikel 2.33 van het verkeersreglement definieert « betalend parkeren » als elke reglementering met betrekking tot een parkeerplaats of een geheel van parkeerplaatsen waarvan tegen betaling gebruik mag worden gemaakt, op de wijze en onder de voorwaarden die ter plaatse ter kennis worden gebracht van de betrokkenen.

Artikel 27.3.1, 1°, precificeert : « op plaatsen met parkeermeters of parkeerautomaten geschiedt het parkeren op de wijze en onder de voorwaarden die op deze toestellen zijn vermeld. »

Het is dus van belang dat de modaliteiten voor het parkeren en voor het betalen van het parkeergeld duidelijk worden aangegeven

Het is zeer aan te bevelen om vrijstelling van parkeergeld te verlenen aan mindervaliden die houder zijn van de speciale parkeerkaart voor gehandicapten. (58)

In de huidige stand van de wetgeving en volgens de meerderheid van rechtspraak (59) en rechtsleer is het parkeergeld een retributie.

Op aandringen van de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur (60) zal door de toezichthoudende overheid nochtans niet opgetreden worden tegen gemeenteraadsbesluiten waarin het parkeergeld is gevestigd als belasting.

b) depenalisering van parkeerovertredingen

Daarnaast is ook artikel 6 van dezelfde wet van 7 februari 2003 van belang. Dit artikel vervangt artikel 29 van de wet betreffende de politie over het wegverkeer. Het nieuwe artikel 29 maakt een indeling van de parkeerovertredingen in vier categorieën met de eraan verbonden geldboetes. Artikel 29, § 1, handelt over de zware overtredingen van eerste, tweede en derde graad. Artikel 29 § 2, eerste alinea behandelt de andere overtredingen. In een tweede alinea is daaraan toegevoegd dat de reglementen betreffende de beperkte parkeertijd, het betalend parkeren en het parkeren op plaatsen voorbehouden aan bewoners, niet strafrechtelijk wordt bestraft.

Volgens de memorie van toelichting bij artikel 6 van de wet van 7 februari 2003 geven deze vormen van beperking van het parkeren geen aanleiding tot strafrechtelijke boetes « aangezien het parkeren hier niet leidt tot hinder voor de vloetheid van het verkeer, noch een bijzonder gevaar vormt. Het komt de gemeenten toe deze parkeerplaatsen te beheren in het raam van de contractuele band met de bezetter van de plaats. »

Door artikel 6 van de wet van 7 februari 2003 zijn de voormelde vormen van parkeren dus gedepenaliseerd : zij worden niet meer strafrechtelijk bestraft. Dit opent voor de gemeenten nu de mogelijkheid om een eigen gemeentelijke administratieve sanctie in te stellen op gemeentelijke politiereglementen op het parkeren, genomen in uitvoering van de verkeersreglementering; de modaliteiten voor het vaststellen van gemeentelijke administratieve sancties zijn vervat in artikel 119bis (61) van de Nieuwe Gemeentewet : een boete van maximum € 250 kan vastgesteld worden op overtreding van het eigen politiereglement.

c) bewonerskaarten

Deze kaarten en vignetten kunnen uitgereikt worden overeenkomstig de voorwaarden zoals bepaald in het ministerieel besluit van 18 december 1991 (62), zoals gewijzigd bij besluit van 3 mei 2004.

Ingevolge de wijziging kunnen voortaan meerdere kaarten of vignetten per wooneenheid worden afgeleverd.

De afgifte van de kaart of het vignet gebeurt op aanvraag; de kaart hoeft niet kosteloos te zijn.

22. Afgifte van administratieve stukken

A. Voor de afgifte van een aantal stukken is de aanslagvoet wettelijk of decretaal geregeld. De gemeente moet die aanslagvoeten als dusdanig toepassen. Die vaste aanslagvoet geldt in de onderstaande gevallen.

a) het expeditierecht

Uitgiften, afschriften, uittreksels van of uit akten van de burgerlijke stand en akten betreffende het verkrijgen, het herkrijgen, het behoud of het verlies van nationaliteit zijn onderworpen aan het expeditierecht ten bate van de gemeentekas. Dat recht is geregeld door artikel 288 van het Wetboek van registratie-, hypotheek- en griffierechten. Het bedraagt 0,75 euro per bladzijde, met een minimumbedrag van 1,50 euro (63). Bijzondere berekeningswijzen zijn nog vervat in de artikelen 273 en 274 van hetzelfde wetboek. Als die uitgiften, afschriften of uittreksels vrijgesteld zijn van zegelrecht, moeten ze ook vrijgesteld worden van het expeditierecht, behalve de stukken bedoeld in artikel 59/1, 6° bis van het Wetboek der zegelrechten.

Pro memorie betreffende het zegelrecht

Het zegelrecht is een ten voordele van de federale staat geheven belasting op akten en geschriften en op sommige registers, zoals bedoeld in het Wetboek der Zegelrechten. Het tarief ervan is in het Wetboek vastgesteld. Voor gemeenten komt voornamelijk het artikel 8, 13° tot 16° en 22° in aanmerking. Op de akten moet de gemeente ten voordele van de staat een recht van 5 euro (64) innen. Dit recht wordt voldaan door het aanbrengen van fiscale zegels. Sinds 1 januari 2003 kan echter ook gebruik gemaakt worden van de uitgestelde contante betaling. Zie hierover de circulaire van de FOD Financiën van 5 december 2002 met kenmerk AFZ nr. 25/2002 (65)

Het Wetboek somt ook een hele reeks vrijstellingen op in artikel 59/1. De belangrijkste vrijstellingen die de gemeente moet toepassen zijn de vrijstellingen die zijn bedoeld in artikel 59/1,1° voor akten in kieszaken, artikel 59/1,2° voor akten in militiezaken en artikel 59/1, 6° bis voor getuigschriften met het oog op tewerkstelling, sollicitatie of deelname aan examens of proeven voor eventuele aanwerving.

b) identiteitsstukken en -bewijzen voor kinderen

De aanslagvoet op identiteitsstukken en -bewijzen voor kinderen wordt geregeld door het koninklijk besluit van 10 december 1996 (*Belgisch Staatsblad*, 20 december 1996) :

— aan elk kind onder de 12 jaar moet bij zijn eerste inschrijving in de bevolkingsregisters of in het wachtregister van de gemeente een identiteitsstuk worden afgegeven. De afgifte van het eerste stuk is gratis; voor latere, vernieuwde stukken die worden aangevraagd na verhuizing of beschadiging, kan een gemeentebelasting geheven worden van maximaal 1,24 euro (artikel 3 van het besluit).

— Een identiteitsbewijs wordt afgegeven op verzoek van de persoon of personen die het ouderlijk gezag uitoefenen over een kind onder de 12 jaar. Hiervoor mag een gemeentebelasting van maximaal 1,24 euro gevraagd worden (artikel 10 van het besluit).

c) wapenvergunningen

De afgifte van wapenvergunningen wordt geregeld door het koninklijk besluit van 16 september 1997 betreffende het bedrag van de rechten en retributies ter uitvoering van de wet van 3 januari 1933 op de vervaardiging van, de handel in en het dragen van wapens en op de handel in munitie. Dit besluit verscheen in het *Belgisch Staatsblad* van 8 oktober 1997, samen met de aanvulling op de bijhorende gecoördineerde omzendbrief van de Minister van Justitie. Eén van de oogmerken van dit besluit bestaat in de gelijkschakeling van de bedoelde bedragen in alle gemeenten van het land. Voor de vergunning tot het voorhanden hebben van een verweerwapen is een bedrag van 33,5 euro verschuldigd (artikel 2, 1° van het koninklijk besluit) : 8,5 euro zegelrecht ten bate van de staat en 25 euro, die de verzoeker betaalt aan het gemeentebestuur van de woonplaats van de verzoeker (artikel 3, 2° lid, van het besluit van 16 september 1997) (66), dus ten bate van de gemeentekas.

Dat bedrag is in ieder geval verschuldigd, zelfs als de gemeenteraad in dit verband geen fiscale maatregelen heeft genomen.

De inschrijving van een vuurwapen en de inschrijvingsprocedure in het kader van artikel 18 van het koninklijk besluit van 20 september 1991 is kosteloos. De gemeente mag hiervoor dus ook geen extra belastingen of retributies heffen (artikel 4, laatste lid van het besluit van 16 september 1997 en punt 15.2 van de aanvulling).

d) conformiteitsattesten

De vergoeding voor afgifte van de conformiteitsattesten inzake de normen voor huurwoningen bedraagt maximaal 61,97 euro. De gemeente kan een lager bedrag vaststellen (artikel 22 van het besluit van de Vlaamse regering van 6 oktober 1998 betreffende de kwaliteitsbewaking, het recht van voorkoop en het sociaal beheersrecht op woningen (*Belgisch Staat* 30 oktober 1998).

De vergoeding voor de afgifte van conformiteitsattesten inzake kamerwoningen bedraagt 62,50 euro, verhoogd met 12,50 euro per kamer vanaf de zesde kamer. De totale vergoeding mag niet meer dan 1250 euro bedragen. De gemeente kan een lager bedrag vaststellen (artikel 10 van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 oktober 2003 betreffende de kwaliteits- en veiligheidsnormen voor kamers en studentenkamers).

De conformiteitsattesten worden verleend op vrijwillig verzoek van de verhuurders zodat de vergoeding veeleer het karakter van een retributie heeft.

e) Arbeidskaarten voor buitenlandse werknemers

De behandeling van aanvragen en de aflevering van arbeidskaarten en -vergunningen kan onderworpen worden aan een forfaitair door de koning te bepalen bedrag (artikel 8, § 3, van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers).

Voor wat betreft de arbeidskaart C werd dit inmiddels door de koning geregeld: de bevoegdheid voor het vaststellen van die forfaitaire vergoeding wordt toegekend aan de bevoegde overheid, dus de gemeenteraad. Die vergoeding moet evenwel beperkt zijn tot 12 euro. (artikel 8 van het koninklijk besluit van 2 april 2003 tot bepaling van de modaliteiten van indiening van de aanvragen en van aflevering van de arbeidskaart C.).

f) kosteloosheid ingevolge wetsbepalingen

De gemeentebelasting op de afgifte van administratieve stukken mag uiteraard niet worden toegepast indien de wet bepaalt dat bepaalde stukken kosteloos moeten worden afgegeven. Dat is bijvoorbeeld het geval voor alle documenten die nodig zijn voor de toepassing van de wet van 20 juli 1971 op de gewaarborgde gezinsbijslag (artikel 11, 2de lid) en voor alle stukken ten gevolge van verplichtingen van het sociaal statuut van zelfstandigen (artikel 23 van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen).

B. Voor de andere gevallen bepaalt de gemeente autonoom de aanslagvoet van de gemeentebelasting op de afgifte van administratieve stukken :

— de aanslagvoet mag iets hoger zijn voor stukken die onderworpen zijn aan het zegelrecht;

— de gemeente speelt een sleutelpositie bij de afgifte van identiteitskaarten, paspoorten en trouwboekjes. De aanslagvoet van de gemeentebelasting moet zeer gematigd blijven (67);

— identiteitskaarten : behalve het maakloon van 4 euro kan hier alleen maar een gematigde gemeentebelasting aan worden toegevoegd. Een hoger bedrag is verantwoord voor vernieuwing (wegens beschadiging of verlies);

— De totale kostprijs die de gemeente kan vorderen voor de afgifte van een attest van immatriculatie en de identiteitskaart voor vreemdelingen of de verblijfskaart van onderdaan van een Lidstaat van de Europese Gemeenschappen mag niet meer bedragen dan de prijs die gegeven wordt voor de afgifte van een identiteitskaart aan Belgische onderdanen. (68)

— paspoorten : richtlijnen voor het voldoen van het maakloon en de consulaire taks worden verstrekt door het Ministerie van Buitenlandse Zaken. De tarieven van het consulaire recht zijn bepaald in het koninklijk besluit van 5 september 2001 tot wijziging van de tarieven gevoegd bij de wet van 30 juni 1999 houdende het tarief der consulaire rechten en der kanselarijrechten. Een lager bedrag van de gemeentebelasting is wenselijk als het slechts gaat om verlenging van de geldigheidsduur van het paspoort;

— de kosten voor verzending met de post van stukken kan aangerekend worden, zelfs indien de afgifte van de stukken kosteloos moet zijn (69);

— wegens het principe « non bis idem » wordt beter geen gemeentebelasting gevraagd op de afgifte van vergunningen betreffende activiteiten waarop de gemeente al een belasting of retributie heft (70).

Een vrijstelling van de gemeentebelasting is wenselijk in de volgende gevallen :

— voor de afgifte van paspoorten aan minderjarigen. Sinds september 1999 worden kinderen jonger dan 16 jaar niet meer ingeschreven op het paspoort van hun ouders; ze moeten van dan af een individueel paspoort hebben als ze naar een land gaan waar een paspoort wordt geëist. Deze maatregel is het gevolg van internationale richtlijnen, maar wordt ook nodig om de optische of elektronische lezing van paspoorten in de toekomst mogelijk te maken. Tegelijkertijd zou deze beslissing de strijd tegen de ontvoering en handel in kinderen kunnen ondersteunen. Om de financiële last van deze maatregel voor de gezinnen niet te zwaar te maken werd het consulaire recht afgeschaft, aanvankelijk alleen voor de afgifte van paspoorten aan kinderen onder twaalf jaar maar sinds het koninklijk besluit van 5 september 2001 ook voor de afgifte van paspoorten aan alle minderjarigen. Een vrijstelling van de gemeentebelasting is ook in dit geval wenselijk (71);

— voor de stukken die nodig zijn om te solliciteren naar een betrekking en die aangevraagd worden door werklozen, pas afgestudeerden en werkzoekenden die geen ander inkomen hebben dan het leefloon;

— voor de geldigverklaring van aanvraagformulieren voor reductiekaarten voor grote gezinnen, om sociale redenen (72).

23. Retributie voor administratieve prestaties

De retributie voor administratieve prestaties is een vergoeding die meestal wordt betaald voor opzoekingswerk en voor het maken van kopieën.

In principe doet de inhoud van de dossiers of de stukken waarin het opzoekingswerk verricht wordt niet terzake en zou een tarief kunnen worden vastgesteld op basis van het aantal gepresteerde uren. Zo'n tarief geldt dan evengoed voor genealogisch opzoekingswerk, het opsporen van informatie over onroerend goed of ander opzoekingswerk.

Uiteraard houdt de gemeente haar eigen appreciatiericht bij het vaststellen van een dergelijke retributie. Als de gemeente bijvoorbeeld vaststelt dat een bepaald soort opzoekingswerk steeds ongeveer evenveel tijd in beslag neemt en evenveel kost, kan ze er toch voor kiezen een vast bedrag per soort van opzoekingswerk aan te rekenen.

De toepassing van het gelijkheidsbeginsel vereist uiteraard dat een dergelijke retributie algemeen wordt toegepast en dus niet enkel aan notarissen zou worden aangerekend. Omgekeerd is het evenmin billijk notarissen, op basis van hun ambt, vrij te stellen van een dergelijke retributie. De wet op het notarisambt bevat geen bepalingen in die zin. Notarissen moeten trouwens ook betalen voor de opzoekingen die zij laten verrichten door de ontvangers van registratie (zie hiervoor het ministerieel besluit van 9 december 1968) en door de hypotheekbewaarders (zie het koninklijk besluit van 18 september 1962 tot vaststelling van de lonen van hypotheekbewaarders). Ze kunnen die vergoedingen wel doorrekenen aan hun cliënteel.

De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten heeft samen met de Koninklijke Federatie van Belgische Notarissen een modelformulier uitgewerkt voor het aanvragen van vastgoedinformatie. Een vergoeding tot 65 euro kan nog als aanvaardbaar beschouwd worden voor het volledig invullen van dat formulier.

In ieder geval moeten notarissen over de gevraagde inlichtingen kunnen beschikken. Ze kunnen zich hiervoor baseren op het inzagerecht, dat voortvloeit uit de wet van 12 november 1997 op de openbaarheid van bestuur in gemeenten en provincies, en uit de specifieke bepalingen over de informatieverplichtingen, opgenomen in het decreet houdende organisatie van de ruimtelijke ordening.

Aan gerechtsdeurwaarders moeten inlichtingen wel kosteloos worden verstrekt als ze optreden voor behoeftigen krachtens een beslissing van het bureau voor gerechtsbijstand, overeenkomstig artikel 664 van het Gerechtelijk Wetboek.

Voor de afgifte van bestuursdocumenten in het kader van de uitoefening van het inzagerecht moet rekening gehouden worden met artikel 20 § 3, 3^e lid, van het decreet van 17 maart 2004 op de openbaarheid van bestuur. Daarin is bepaald dat de overhandiging van een afschrift afhankelijk kan gemaakt worden van de betaling van een bedrag op basis van een redelijke kostprijs. Inzage en uitleg daarentegen zijn kosteloos.

Inzake de « redelijke kostprijs » is in de memorie van toelichting verwezen naar het advies van de Raad van State nr. 24.273/8 van 6 februari 1996 betreffende het vorige decreet van 18 mei 1999 op de openbaarheid van bestuur. Daarin is gesteld dat het aanrekenen van een marginaal deel van de (vaste) personeelskost niet verenigbaar is met de ratio legis van artikel 32 van de Grondwet.

De federale Minister van Binnenlandse Zaken had het vergelijkbare artikel 84, § 2 van de Nieuwe Gemeentewet al op een soortgelijke manier geïnterpreteerd. Daarin is bepaald dat de vergoeding die aan gemeenteraadsleden gevraagd wordt voor afschriften, in geen geval meer mag bedragen dan de kostprijs. Als antwoord op een parlementaire vraag stelde de minister eveneens dat de kostprijs die in overweging moet worden genomen, enkel de kosten voor reproductie van de documenten moet inhouden, maar niet de tijd die een klerk nodig heeft om een afschrift te maken, aangezien het hier om vaste kosten gaat (Parlementaire vraag van 8 december 1995 van de heer Bertrand, Kamer, Vragen en Antwoorden 1995-1996, blz. 25).

Voor retributieverordeningen op het leveren van administratieve prestaties betekent dit bijgevolg dat het tarief voor de afgifte van afschriften van bestuursdocumenten aan particulieren en voor de afgifte van afschriften aan gemeenteraadsleden niet hoger mag zijn dan de kostprijs. Personeelskosten zijn niet inbegrepen in die kostprijs.

Rekening houdend met de bovenstaande argumenten bepalen de gemeente- en provincieraden autonoom de tarieven van de retributie op de afgifte van afschriften.

De federale overheid heeft het bedrag van de vergoedingen voor het ontvangen van afschriften van bestuursdocumenten bij koninklijk besluit van 30 augustus 1996 vastgelegd. Zo bedraagt de vergoeding voor een afschrift, in zwart/wit, op A4-formaat 0,05 euro. Het koninklijk besluit geldt enkel voor afschriften van bestuursdocumenten die men van federale administratieve diensten ontvangt. Desgewenst kunnen de tarieven van de gemeentelijke en provinciale verordeningen hier natuurlijk wel op afgestemd worden.

24. Politieprestaties

De kosten voor veiligheid en openbare orde horen tot de verplichte uitgaven van de gemeente en dienen gedekt door de algemeenheid van de ontvangsten. Prestaties van de politiediensten geven in principe dus geen aanleiding tot het aanrekenen van kosten of tot het heffen van belastingen.

Een uitzondering hierop is voorzien in artikel 90 van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst op twee niveaus voor bepaalde opdrachten van bestuurlijke politiediensten. Dit artikel bepaalt dat «de gemeenteraad of de politieraad een reglement kan vaststellen betreffende de inning van een vergoeding voor opdrachten van bestuurlijke politie van de lokale politie. De Koning regelt, bij een in Ministerraad overlegd besluit, de voorwaarden en de nadere regels van deze inning.» Hiermee wordt in feite de regeling hernomen die vroeger bestond voor de gemeentepolitie in het nu opgeheven artikel 223bis van de nieuwe gemeentewet. Zoals toen is het slechts de bedoeling dat een retributie kan gevraagd worden voor deze prestaties die niet zozeer het algemeen belang dienen maar meer specifiek het rechtstreeks belang van particulieren die om de tussenkomst verzochten.

In het nog te nemen uitvoeringsbesluit zal bepaald worden welke prestaties hiervoor in aanmerking komen.

Een andere uitzondering is de gemeentebelasting op het vervoer van personen met een politievoertuig. Naar analogie van de reeds vroeger bestaande gemeentebelasting op het vervoer van dronken personen, werd in de loop van 2002 ook toegelaten een belasting te heffen op het vervoer met een politievoertuig, van personen die gerechtelijk of administratief zijn aangehouden. Inzake gerechtelijke aanhoudingen moet evenwel rekening gehouden worden met artikel 93, 4° van het algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken (69). Dit artikel bepaalt dat in alle gevallen ten laste van de Staat komen, zonder verhaal op de veroordeelde partijen, de kosten van overbrenging, binnen het Rijk, der verdachten, beschuldigen en veroordeelden en der personen die ter beschikking van de regering zijn gesteld.

In ieder geval moet deze belasting met de nodige omzichtigheid gehanteerd worden: er mag immers niet geraakt worden aan de rechtszekerheid en de rechtsbescherming van de burger. Dit is het geval indien een fiscale maatregel wordt opgelegd die eigenlijk bedoeld is als een straf. Dit is onverenigbaar met onze rechtsordering die gebaseerd is op het principe van de scheiding der machten en waar straffen worden uitgesproken door de rechterlijke macht.

Om deze reden moet de belasting beperkt blijven tot het vervoer van dronken personen en van personen die bestuurlijk aangehouden zijn.

Het tarief mag niet hoger zijn dan 100 euro.

25. Brandweerprestaties

De eigenlijke taak van de brandweer bestaat in brandbestrijding en brandpreventie. Dit volgt uit artikel 135, § 2, 5°, van de nieuwe Gemeentewet. Traditioneel is aangenomen dat deze opdracht kosteloos moet zijn ten aanzien van de beschermde personen of goederen gezien zij behoort tot de collectieve dienstverlening die door de gemeente verplicht moet verzekerd worden.

Daarnaast heeft de brandwerdienst ook een humanitaire taak toegewezen gekregen telkens mensen in gevaar verkeren of goederen bedreigd zijn. Dit volgt uit de wet van 31 december 1963 betreffende de civiele bescherming en de wet van 2 juli 1964 op de dringende geneeskundige hulpverlening.

De omzendbrief van de minister van Binnenlandse Zaken van 29 november 1967, zoals aangevuld door de omzendbrief van 17 februari 1970, heeft de aldus wettelijk en reglementair verplichte interventies van de brandwerdiensten opgesomd in 22 punten. Behalve de eigenlijke taak van brandbestrijding en brandvoorkoming moeten ook de opgesomde 22 interventies kosteloos zijn. Zij zijn immers gedekt door de jaarlijkse bijdrage bedoeld in het ministerieel besluit van 9 november 1967, later vervangen door het ministerieel besluit van 10 oktober 1977. Het gaat om:

- hulpverlening aan een verstikte of drenkeling
- hulpverlening bij ontploffing
- ontzetten van een persoon die in een lift is opgesloten
- ontzetten van een persoon die op een dak is gevluht (inzonderheid van zwakzinnigen)
- bevrijding van een onder puin of afbraak bedolven persoon
- bevrijding van een onder een voertuig geklemd persoon
- dringend vervoer van een zieke of van een slachtoffer van een ongeval die zich op de openbare weg of op een openbare plaats bevindt
- bevrijding van een geëlectrocuteerde persoon
- bevrijding van een rioolwerker (verstikking in riool)
- ophalen van een persoon uit put, kanaal, vijver enz.
- belemmering op de rijweg met gevaar voor personen of goederen
- bevrijding van een persoon geklemd in een machine
- leegpompen van een kelder ingevolge overstroming of lekkage aan de waterleiding die onder de openbare weg geïnstalleerd is
- interventie in een gebouw bij lekkage van schadelijke gassen
- ontsnapping van stoom in een gebouw
- oververhitte verwarmingsketel
- luchtverversing van lokalen waar rook, gas, koudmakend mengsel is binnengedrongen
- interventie voor een vliegtuig dat in moeilijkheden verkeert
- interventie bij overstroming of ramp
- neutralisering van een laag koolwaterstofverbinding of zuur
- opsporen van een radioactieve bron die gevaar voor de bevolking kan opleveren
- onschadelijk maken of vernietigen van wesp- en bijennesten of -zwermen die gevaar meebrengen

Alleen in de uitzonderingen die door de wet zijn voorzien kan een retributie gevraagd worden voor de interventies van de brandwerdiensten. Dit zijn:

- interventies krachtens wettelijke of reglementaire verplichtingen in geval van besmetting of van behoorlijk vastgestelde toevallige vervuiling (artikel 85, eerste lid van de wet van 24 december 1976 betreffende de budgettaire voorstellen voor 1977)
- buiten de wetten en reglementen opgelegde interventies (artikel 85, tweede lid van de wet van 24 december 1976 betreffende de budgettaire voorstellen voor 1977)
- de dringende geneeskundige hulpverlening (artikel 1 en artikel 9 van de wet van 8 juli 1964 betreffende de dringende geneeskundige hulpverlening. Het tarief van dit ziekenvervoer is vastgesteld bij koninklijk besluit (70))

Ik verzoek u, mevrouw de gouverneur, mijnheer de gouverneur, de gemeentebesturen in kennis te stellen van deze omzendbrief via de publicatie ervan in het bestuursmemoriaal.

Ik zend aan alle besturen rechtstreeks een kopie van deze omzendbrief.

Deze omzendbrief kan ook worden geraadpleegd via het internet op <http://www.binnenland.vlaanderen.be>

Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken,
P. VAN GREMBERGEN

Nota's

- (1) Omzendbrief van 5 februari 1955 van de Minister van Binnenlandse Zaken met kenmerk 136 TDG betreffende de gemeentebelasting op de afgifte van administratieve stukken.
- (2) De vroegere omzendbrief van 22 december 1988, met kenmerk FB 681 ADB steunde in feite op een onjuiste interpretatie van het Cassatiearrest van 10 december 1987. Het is dus niet verplicht om bij elke hernieuwing of wijziging te stemmen over de volledige tekst.
- (3) Omzendbrief van de Minister van Binnenlandse Zaken van 15 februari 1974 met kenmerk 822 ADB.
- (4) Omzendbrief van de Minister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt van 6 maart 1991 met kenmerk BA-G-91/3.
- (5) Omzendbrief van 24 juli 1991 betreffende de begrotingsonderrichtingen voor 1992 (*Belgisch Staatsblad* van 23 augustus 1991).
- (6) De oudste omzendbrief dateert van 12 juli 1888. Dit gebeurde toen ter uitvoering van artikel 75, 2°, van de oude gemeentewet. De verplichting tot het houden van een onderzoek werd later opnieuw opgenomen in de omzendbrieven van 4 maart 1890, 20 november 1891 en, meer recent, 13 oktober 1965. Betreffende nijverheidsbelastingen werd daar bovendien de verplichting aan toegevoegd om de belastingplichtingplichtigen in kwestie individueel aan te schrijven tot deze verplichting werd ingetrokken in de omzendbrief van 17 oktober 1974.
- (7) Omzendbrief van 15 februari 2002
- (8) De omzendbrieven van de Minister van Binnenlandse Zaken van 25 februari 1963 en van 16 februari 1965.
- (9) Omzendbrief BA 2003/01 van 25 april 2003 betreffende het kadastraal inkomen als berekeningsgrondslag in gemeentebelastingen. In het advies nr. 35.583/3 van 20 januari 2004 inzake het voorontwerp van decreet tot wijziging van artikel 464, 1°, van het W.L.B. heeft de Raad van State het gewest onbevoegd verklaard om de beperking van de fiscale bevoegdheid van de gemeenten in deze materie te wijzigen.
- (10) Omzendbrief van 13 september 1961 van het ministerie van Binnenlandse Zaken en van het Openbaar Ambt met kenmerk 5-6-7-8-9 TDG.
- (11) Omzendbrief van 14 december 1964 van het ministerie van Binnenlandse Zaken en het Openbaar Ambt met kenmerk 5-6-7-8-9 TDG.
- (12) Omzendbrief van het ministerie van Binnenlandse Zaken van 8 april 1977 met kenmerk 5 tot 9 ADB betreffende de betaling in kapitaal - teruggave.
- (13) Omzendbrief van het ministerie van Binnenlandse Zaken van 23 maart 1971 betreffende gemeentelijke verhaalbelastingen op wegen- en gezondheidswerken, met kenmerk 5-6-7-8-9 TDG.
- (14) Omzendbrief van het ministerie van Binnenlandse Zaken van 23 september 1976 betreffende gemeentelijke verhaalbelastingen - vermindering van formaliteiten, met kenmerk 681 DG en 5 tot 9 TDG.
- (15) Omzendbrief van de Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden van 15 september 1984 met kenmerk FB 220 ADB.
- (16) Omzendbrief van de Minister van Binnenlandse Zaken van 17 oktober 1972 met kenmerk 151 ADB.
- (17) Omzendbrief van de Minister van Binnenlandse Zaken van 7 april 1977 met kenmerk 151 ADB.
- (18) Omzendbrief van de Minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden nr. BA 95/09 van 8 juni 1995 (*Belgisch Staatsblad* van 14 september 1995).
- (19) Omzendbrief van de Minister van Binnenlandse Zaken van 14 maart 1974 met kenmerk 151 ADB.
- (20) Cassatie, 11 januari 1980.
- (21) Best. Dep. West-Vlaanderen, 25 oktober 1979.
- (22) Cassatie, 24 januari 1965
- (23) Omzendbrief van 7 april 1977.
- (24) Cassatie, 1 februari 1980, 20 februari 1981, 11 december 1981, 14 maart 1986, 21 september 1989.
- (25) De provincies, de agglomeraties en gemeenten zijn niet gemachtigd tot het heffen van: 1° opcentiemen op de personenbelasting, op de vennootschapsbelasting, op de rechtspersonenbelasting en op de belasting van niet-inwoners of van gelijkaardige belastingen op de grondslag of op het bedrag van die belastingen, uitgezonderd evenwel wat de onroerende voorheffing betreft;
- (26) Omzendbrief van de Minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken van 25 april 2003 met kenmerk 2003/01 met betrekking tot het gebruik van het K.I. als berekeningsgrondslag in gemeentebelastingen.
- (27) Zie M. De Jonckheere, Lokale en Regionale Belastingen, 2003/2, p.79-86.
- (28) In de omzendbrief van 22 januari 1991, met kenmerk BA -G—91/1 werd de verplichte gelijkschakeling van de aanslagvoeten afgeschaft, maar werd nog aangedrongen op het nastreven van een billijk evenwicht tussen beide belastingen. Sinds de omzendbrief van 30 juli 1996, met kenmerk BA/FB 96/5 (*Belgisch Staatsblad* van 11 september 1996) werd de ont koppeling volledig toegestaan.
- (29) Omzendbrief van de Minister van Binnenlandse Zaken van 10 september 1937.
- (30) Omzendbrief van de Minister van Binnenlandse Zaken van 30 oktober 1974 met kenmerk 12 ADB.
- (31) Omzendbrief van 30 juli 1996, kenmerk BA/FB - 96/5 (*Belgisch Staatsblad* van 11 september 1996).
- (32) Omzendbrief van het Ministerie van Binnenlandse Zaken van 24 januari 1967 met kenmerk 12 ADB, betreffende de vaststelling van de getalsterkte van het thuiswerkend personeel.
- (33) Omzendbrief van de Minister van Binnenlandse Zaken van 30 januari 1961 met kenmerk 632/DG/2.
- (34) Omzendbrief van de Minister van Binnenlandse Zaken van 20 maart 1963 met kenmerk 13 TDG.
- (35) Omzendbrieven van de Minister van Binnenlandse Zaken van 8 november 1976 en 25 oktober 1977.
- (36) Omzendbrief van de Minister van Binnenlandse Zaken van 24 augustus 1964 met kenmerk 13 TDG.
- (37) Omzendbrief van de minister van Binnenlandse Zaken van 11 december 1957 met kenmerk 12 TDG.
- (38) Omzendbrief van de Minister van Binnenlandse Zaken van 18 februari 1936, met kenmerk 12 ADB - modelreglement.

(39) Omzendbrief van de minister van Binnenlandse Zaken van 18 september 1958, met kenmerk 13 TDG. Hierin is gewezen op het verbod bedoeld in artikel 42, § 1 van het Wetboek op de met inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen tot heffing van opcentiemen op de verkeersbelasting of van enigerlei belasting op de motorvoertuigen.

(40) Omzendbrief van de Minister van Binnenlandse Zaken van 30 januari 1961 met kenmerk 632/DG/2.

(41) Omzendbrief van de Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting van 20 februari 1996 met kenmerk BA/FB 96/1 (*Belgisch Staatsblad* van 27 maart 1996).

(42) Omzendbrief van de Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt van 15 januari 1992 met kenmerk BA -G-92/1.

(43) Omzendbrief van de Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden van 31/07/92 met kenmerk 78 ADB.

(44) Zie p. 191 en 192 van de gedrukte versie van het Uitvoeringsplan. Het plan staat ook op de website van OVAM www.ovam.be doorklikken naar beleid, vervolgens naar uitvoeringsplannen

(45) Modelreglementen zijn eveneens te vinden op de webstek van Ovam www.ovam.be doorklikken naar beleid, vervolgens naar uitvoeringsplannen.

(46) Een ontwerpdecreet tot wijziging van het decreet van 2 juni 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen vervangt gans het hoofdstuk IX (artikel 47 tot en met 53bis) betreffende de milieuheffing. De mogelijkheid tot heffing van gemeentelijke opcentiemen met medewerking van OVAM is daarin niet hernomen. Dit ontwerp werd principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 12 maart 2004 en is op 1 april 2004 ingediend in de Commissie voor Leefmilieu (Vlaams Parlement stuk 2248, 2003-2004).

(47) Omzendbrief van de Minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden van 30 juni 1993 met kenmerk BA-G-/06

(48) Omzendbrief van de Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt van 19 mei 1989 met kenmerk 225 ADB. In deze omzendbrief was nog sprake van een tariefbepaling op basis van de oppervlakte van het terrein. Een arrest van het hof van beroep van Antwerpen van 15 februari 1994 heeft die tariefbepaling echter als strijdig met het gelijkheidsbeginsel verworpen. Er wordt dan inderdaad geen verantwoord onderscheid gemaakt tussen de delen van de stortplaats die nog wel in gebruik zijn en de delen die dat niet meer zijn.

(49) Een modelreglement van OVAM is te vinden op de webstek van OVAM www.ovam.be

(50) Dit ministerieel besluit werd door de Raad van State vernietigd wegens het ontbreken van het advies van de afdeling wetgeving terwijl daartoe geen afdoende met redenen omklede hoogdringendheid was.

(51) Omzendbrief van de Minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting van 29 juni 1999 met kenmerk BA 99/07 (*Belgisch Staatsblad* van 6 augustus 1999).

(52) Omzendbrief van de Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt van 16 augustus 1990 met kenmerk BA-G-90/11

(53) Decreet houdende regeling van herstelmaatregelen voor de Vlaamse paardenwedrennen, houdende machtiging aan de Vlaamse Regering om mee te werken aan de oprichting van de vereniging zonder winstgevend doel "Vlaamse Federatie voor Paardenwedrennen" houdende wijziging en opheffing van sommige bepalingen van het Wetboek van de met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen (*Belgisch Staatsblad* van 24 mei 2004).

(54) Artikel 3, 7°, van het decreet van 26 maart 2004.

(55) besluit van de Vlaamse Regering van 18 juli 2003, opgenomen in het *Belgisch Staatsblad* van 19 september 2003.

(56) De artikelen 6 en 37 van deze wet zijn uitvoerbaar verklaard bij koninklijk besluit van 22 december 2003 en traden in werking op 1 maart 2004.

(57) Koninklijk besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie op het wegverkeer

(58) Omzendbrief van de Minister van Binnenlandse Zaken van 25 september 1974 met kenmerk 36 ADB.

(59) Het Hof van Cassatie heeft het parkeergeld uitdrukkelijk gekwalificeerd als retributie in een arrest van 20 november 1972 betreffende een reglement van de stad Luik In de arresten van 10 september 1998 en 10 mei 2002 oordeelt het hof dat het dubbeltariefsysteem in de parkeerverordening van de stad Verviers geen afbreuk doet aan het retributie-karakter van het parkeergeld.

(60) Advies van 26 april 2004 inzake de problematiek van de parkeerheffing

(61) Ingevoegd bij wet van 13 mei 1999

(62) Ministerieel besluit van 18 december 1991 (*Belgisch Staatsblad* van 31 december 1991) waarbij de personen die de bewonerskaart of het bewonersvignet kunnen bekomen en de overheid die bevoegd is om deze kaart uit te reiken, worden aangewezen en waarbij het model ervan alsmede de nadere regels voor uitreiking en gebruik worden bepaald, gewijzigd bij besluit van 3 mei 2004 (*Belgisch staatsblad* van 21 mei 2004).

(63) Koninklijk besluit van 20 juli 2000/64 betreffende de invoering van de euro in de wetgeving die ressorteert onder het Ministerie van Financiën, artikel 2, 11.

(64) Koninklijk besluit van 20 juli 2000/64 betreffende de invoering van de euro in de wetgeving die ressorteert onder het Ministerie van Financiën, artikel 2, 14.

(65) Zie de gegevensbank van de FOD Financiën op www.fisconet.fgov.be

(66) De aanpassing van de bedragen in euro gebeurde bij koninklijk besluit van 20 juli 2000/56, artikel 25,004.

(67) Omzendbrief van de Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden van 31 maart 1981 met kenmerk 136 ADB.

(68) Artikel 13, § 5, van het koninklijk besluit van 12 juni 1998 tot wijziging van het koninklijk besluit van 8 oktober 1981 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

(69) Omzendbrief van de Minister van Binnenlandse Zaken van 10 oktober 1977 met kenmerk 136 ADB.

(70) Omzendbrief van de Minister van Binnenlandse Zaken van 8 augustus 1968 met kenmerk 70/136 ADB.

(71) Omzendbrief van de Minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport van 5 oktober 1999 met kenmerk BA 99/09 (*Belgisch Staatsblad* van 22 oktober 1999).

(72) Omzendbrief van de Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden van 29 september 1982 met kenmerk 136 ADB.

(73) Koninklijk besluit van 28 december 1950 houdende het Algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken.

(74) Koninklijk besluit van 7 april 1995 houdende vaststelling van het tarief voor het vervoer per ziekenwagen van de personen bedoeld in artikel 1 van de wet van 8 juli 1964 betreffende de dringende geneeskundige hulpverlening zoals gewijzigd bij koninklijk besluit van 26 maart 1996.